

1890

Philo

5537

2(059)

0-83

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ.

(235)

Օ Ր Ա Յ Ո Յ Յ

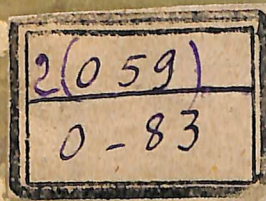
1890

ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

ՀԱՅԿԵԱՆ ՏՅՁԲ (4382) ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ

ԵՒ

ՏՈՄԱՐԱԿԱՆ ԹՈՒԱԿԱՆԻ ԱԶԳԻՍ ՌՅԼԹ—1339.

ԹԻՓԼԻՍ

ՏՊԱՐԱՆ Յ. ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆՅԻ

2(059) 47
0-83

ՕՐԱՅՈՅՅ

1890

ԹԻԱԿԱՆԻՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

ՀԱՅԿԵԱՆ ՏՅՁԲ (4382) ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ

ԵՒ

ՏՈՄԱՐԱՆԱՆ ԹՈՒԱԿԱՆԻ ԱԶԳԻՍ ՌՅԼԹ—1339.

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

ԹԻՖԼԻՍ

ՏՊԱՐԱՆ Յ. ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆՅԻ

36787 ա. Ի

8808370

0081

Дозволено Цензурою Тифлисъ. 8 Декабря 1889 года.

2001

Типографія И. Мартиросіанца Орбеляновская уліца д. 1/2.

ԱՂԲԻՒՐ

ՅՈՒԹԵՐՈՐԻ ՏԵՐԻ

Կըհրատարակի նոյն ուղղութեամբ, ճրագրով և նոյն աշխատակից-ների մասնակցութեամբ, դիրքն աւելի մեծացրած, աւելի շքեղ թղթի վրայ և նորագոյն տառերով:

ԱՌԱՋԻՆ ՊՐԷՄԻԵՐ Է ՄԻ ԳԵՂԵՅԻԿ ԳՐԱՎԻՐ

ՅԻՍՈՒՍ ԽԱԶԱԿԻՐ

ՄԷԿ ՈՒ ԿԷՍ ԱՆԳԱՄ ԱԻԵԼԻ ՄԵՄ, ՔԱՆ ԱՅՍ 1889 Թ. «ԱՐԾԱՂՈՅՍ» ՊԱՏԿԵՐԸ.

Բ. ՊՐԷՄԻԵՐ՝ 1) Յովսէփ Գեղեցիկի վաճառումը, 2) Յիսուս Սինա լեռան վրայ աղօթելիս, 3) Մովսէս մարգարէի տասը պատգամ ստա-նալը, վերին աստիճանի շքեղ պատկերներ, 100 ր. գրքեր, 50 ր. գրասեղանի զարդ-իրեղէններ վիճակ կրկցելին սեպտեմբեր ամսին բա-ժանորդների մէջ:

Գ. ՊՐԷՄԻԵՐ՝ պատիւ-տախտակ օրացոյց կուղարկւի բաժանորդներին դեկտեմբերի №-ի հետ:

Քացի դրանցից՝ տարւայ ընթացքում կառաջարկւին հանելուկներ և թե-բուսներ, որոնց առաջին վճռողները կըստանան մրցանակներ:

Մինչև դեկտեմբերի 1-ը բաժանորդ գրուողը կըստանայ Ա. պրէմիան աւելի շուտ քան № 1-ը, իսկ այնուհետև բաժանորդ գրուողը վճարը մեզ հասած օրից մինչև մի ամիս:

ՅԻՍՈՒՍ ԽԱԶԱԿԻՐ պրէմիան 3000 օր. արդէն ստացել է Թիֆլիզում:

«ԱՂԲԻՐԻ» տարեկան բաժանորդագրութիւնը 3 ր. է և պրէ-միայի ճանապարհածախս պէտք է ուղարկել 28 կոպէկի փոստի մարկա:

ԱՊՍՈՒԿ ՈՉ ՈՔԻՑ ՉԻ ԸՆԴՈՒՆԻՈՒՄ

Հասցէն՝ Тифлисъ, Редакція „Агбюръ“, իսկ արտասահմանից՝ Tiflis (Caucase) Rédaction de la Revue „AGBIUR“.

Խմբագիր-ճրատարակիչ ՏԻԳՐԱՆ ՆԱԶԱՐԵԱՆ

ՅԱՒԵԼԻԱԾ «ԱՂԲԻՐԻ»

ԳԵՂԱՐԻԵՍՏԱԿԱՆ-ԳՐԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ

Կըհրատարակի Թիֆլիսում առաջիկայ չունեցող մեր յայտնի հեղինակների, նկարիչների մասնակցութեամբ, ամիսը մի անգամ քառաժառ, մօտաւորապէս ռուսաց «Живописное Общество» հանդիսի դիրքով ՏԱՐԱՋԻ նպատակն է հայ անդաստանում ցանել զեղեցկի և բարույ սերսեր ու արմատախիլ անել տգեղ և չար որոմն:

ԳԵՂԱՐԻԵՍՏԸ լինի նա արտաշայտեալ բանաստեղծի վառ շքութունքով, հրաշագործ նկարչի վրձինով, թէ սիրտ տրոփացնող վիպագրի գրչով Տարագում առաջին տեղը պիտի բռնէ:

Կանանց խնդիրը, լուսաւոր և մեր աշխարհի կնոջ վիճակը, դրութիւնը, արդի ընդհանուր դրականութեան մէջ տիրապետող այդ խնդրի վերաբերեալ վիճաբանութիւնների հետեւանքը պարբերաբար կարձանագրելին Տարագում: Քննադատութիւն մեր առօրեայ կեանքի, լինի նա արտաշայտեալ վէպով, պատմածով, ֆելիէտօսով թէ կատակով Տարագի գրական մասը պիտի կազմեն:

Տարագի մի երրորդական մասը կը կազմեն պատկերներ, նկարներ, տեսարաններ, թէ արդի և թէ անցած գնացած, զխաւորապէս մեր կեանքի: Հայ կիներ ամեն ամիս Տարագում կըդտնէ եւրոպական որդոյն կար ու ձեւի, ձեռագործի վերաբերեալ բացատրութիւններ համարեա այն չափով որքան տալիս է ռուսաց «Нива» շաբաթաթերթը Եթէ բաժանորդների թիւը հասնի 3000-ի, այն ժամանակ լոյս կըտեսնեն հետեւեալ կերպով

Ամեն ամսի մէկին «ԱՂԲԻՐԸ»

« « տասին «ՏԱՐԱՋԸ»

« « քսանին «ԱՂԲԻՐԻ» Բ. բաժինը, իր

կըհրատարակվի նոյն չափով, որքան և Ա. բաժինը:

«Տարագի» բաժանորդագիրը 3 ռ. է «Աղբիւրին»՝ 3 ռ. և 23 կփոստի մարկա, իսկ «Աղբիւրին» ու «Տարագին» միասին ստորագրողը, մինչև զեկտեմբերի 1-ը, միևնոյն հասցեով փոխանակ 6 ռ.՝ 5 ռ.

Հասցէն՝ Тифлисъ, „Агбюръ“ — „Таразъ“.

Խմբագիր-հրատարակիչ ՏԻԳՐԱՆ ՆԱԶԱՐԵԱՆ

ԱՂԲԻՐԻ և ՏԱՐԱՋԻ

ՏՊԱՐԱՆԸ

Բացուած է Թիֆլիզում Գուրովիսկի պրօսպեկտի և Բարիատինսկայա փողոցի անկիւնում, տուն Ռօտինեանի:

Տպարանը ընդունում է տպագրութեան վերաբերեալ ամեն տեսակ պատուէրներ:

Արօրի արագատիպ մեքենան գնւած է Պարիզի Համաշխարհային ցուցահանդիսում և ամենավերջին կատարելագործւած մեքենան է համարւում:

Տառերը գնւած են Վիէննա, իսկ միւս տպարգաները Լէյպցիգ, Լօնդօն և այլն:

Տպարանին կից ամեն տեսակ թղթի մեծ պահեստ:

Տպարանը ընդունում է տպագրելու պատկերազարդ ամեն տեսակ հրատարակութիւն, իր վրայ առնելով և կլիշէների պատրաստելը, թուղթ, կաղմը, գրաքննական ատեանին ներկայացնելը:

Հասցէն՝

Тифлисъ. Художественная Тип. „Ароръ“.

ԱՂԲԻՐԻ ՎԱՋԱՌԱՆՈՑ

Գ Ր Ք Ե Ր Ի Յ Ո Ւ Յ Ա Կ Ը

ՄԵՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ.

	Բ. Կ.	Բ. Կ.
№ 1 „Աղբւր“ 84 թ. անկազմ.	3 —	28 Քնար խօսնակ — 50
„ 2 „ „ փառակազմ. 4 —	29 Պօզնանի ուսուցչի օրագրից — 20	
„ 3 „ „ 87 թ. անկազմ.	3 —	30 Ալֆօնս Դօրէ. Երկու ման- րակէպ. — 15
„ 4 „ „ փառակազմ. 4 —		31 Միւննոյնը կազմած. — 25
„ 5 „ „ 83 թ. „ լմնում 10 —		32 Անդերսէն, Սոխակ և խո- զարած. — 20
„ 6 „ „ 85 թ. „ լ է 10 —		33 Միւննոյնը կազմած. — 30
„ 7 „ „ 86 թ. „ (2-3 օր. 10 —		34 Դիկէնս, Հարս և Սկեսուր . — 15
„ 8 „ „ 88 թ. փառակ.	10 —	35 Միւննոյնը կազմած. — 25
„ 9 „ „ 86 թ. „	5 —	36 Ղըլըցէ-կրնանոց պընը փէ- շակը (Ղարաբաղի բարբա- ռով, գինը 20 կ. սակաւ.) — 50
„ 10 Փայտաշէն խրճիթից՝ սպի- տակ տունը, պատկերազ.	— 60	37 Երեխաները և նրանց բա- րեկամները (պատկերազ.) — 40
„ 11 Նոյնը փառակազմ.	1 20	„ 38 Միւննոյնը փառակազմ. 1 —
„ 12 Հսկայ մըջիւն (պատկերազ. — 40		39 Ղ. Աղայեանց Արեգնազան . — 40
„ 13 „ „ փառակազմ. 1 —		40 Միւննոյնը փառակազմ. 1 —
„ 14 Ժան Բատիստ Լիւլի ման- կութիւնը	— 10	
„ 15 Միւննոյնը փառակազմ.	— 50	
„ 16 Ոսկի ձկնիկ	— 30	
„ 17 „ „ փառակազմ.	1 —	
„ 18 „ „ II սերիա	— 5	
„ 19 Տօրք անգեղ և Հայկանուշ գեղեցիկ.	— 40	
„ 20 Տիգօ. Ղալի ադաթներան պատկերներ ձըպատըտ քօ- լատ կրտրի	1 —	„ 41 Պարոյր Հայկազն և Մովսէս Խորենացի — 50
„ 21 Մշակուած և անմշակ ծա- ռի կեանքը	— 30	„ 42 Ս. Սահակ և Մեսրոպը — 50
„ 22 Միւննոյնը փառակազմ.	1 —	„ 43 Չմեռ (օլիօգրաֆիա) — 50
„ 23 Չարաճճի Արամի, արկածնե- րը (38 պատկերով)	— 50	„ 44 Մոգերի երկրպագութիւն 3 —
„ 24 Միւննոյնը փառակազմ.	1 —	„ 45 Աըշարոյս 3 —
„ 25 Փրիտօֆ գիւցազն (պատ- կերազարդ)	— 40	„ 46 Փ. Վարդանեան, Արեւելեան վկայաշխարհ, գերմաներէնից — 20
„ 26 Միւննոյնը փառակազմ.	1 —	„ 47 Տէր Աւետիքեան, Տեղագրա- կան նամակահի — 30
„ 27 Ա. Մ. Է. Կ. Ճաշակ ընտիր բանաստեղծութիւնների.	— 25	„ 48 Օրացոյց 1889 փոքրդ. պատ., — 10
		„ 49 „ „ մեծադ. պատ., — 30
		„ 50 „ „ 1890 փոքր. պատ., — 15
		„ 51 „ „ մեծադ. պատ., — 30

Պ Ա Տ Կ Ե Ր Ն Ե Ր

41	Պարոյր Հայկազն և Մովսէս Խորենացի — 50
42	Ս. Սահակ և Մեսրոպ . . — 50
43	Չմեռ. (օլիօգրաֆիա) . . . — 50
44	Մոգերի երկրպագութիւն . 3 —
45	Արշալոյս 3 —
46	Փ. Վարդանեան. Արեւելեան վիպաշխարհ, գերմաներէնից — 20
47	Տէր Աւետիքեան. Տեղագրա- կան նամակների — 30
48	Օրացոյց 1889 փոքրդ. պատ. — 10
49	„ „ մեծագ. պատ. — 30
50	„ 1890 փոքր. պատ. — 15
51	„ „ մեծագ. պատ. — 30

ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

„Ր Օ Ս Ս Ի Ա“

Բարձրագոյն Հաստատուած 1881 թ.

Ս.—Պետերբուրգում, Բօլշայեա Մօրսկայեա № 13.

Հիմնական և պահեստի դրամադրութիւն 10.500.000 ռ.

Ընկերութիւնը հաստատուած է

Կ ԵՍՆ Ք Ի Ա Պ Ա Հ Ո Վ Ո Ւ Թ Ի Ւ Ն

ձեռնտու պայմանով և ապահովողների մասնակցութեամբ Ընկերու-
րութեան արդիւնքներում:

Մինչև 1888 թուի Յունուարի 1-ը «ՐՕՍՍԻԱ» Ընկերութեան մէջ
իրենց կեանքը ապահովացրած էին 16,681 անձինք, 49,061,640 ռուբ-
լի դրամադրութիւն 1888 թ. ապահովողների զիվիդենտը կազմում է 12%:

Ապահովութիւնը դիմումները

որպէս մասնաւոր անձանց, նոյնպէս և Համախումբ ապահովութեան
գործարանների ծառայողների և բանւորների, որոնց զիջումն է լի-
նում ապահովութեան վճարներում:

Ապահովութիւնը հրապարակում է

ամեն տեսակ կաշքերի, շարժական և անշարժ:

Ապահովութիւնը հրապարակում է

գետազնայ, ցամաքային և ծովազնայ:

Մանրամասը տեղեկութիւններ, նաև տպած բլանկներ և յայտա-
բարութիւններ կարելի է ստանալ Ընկերութեան գլխաւոր գրասենեա-
կից Պետերբուրգում, Բօլշայեա Մօրսկայեա, № 13 և նորա գործա-
կալներէի Թիֆլիզում Վ. Լ. Պատկովից և Խ. Բ. Գօլդփարբից (սօլօ-

Չակի փողոց, տ. իշխան Մելիքովի № 10, Վրաստանի իշխան Կրակ-
չու տան հանդէպ) և տէրութեան այլ և այլ քաղաքներում գտնուող
Հնկերութեան գործակալներին: Երկաթուղով և նաւով ճանապարհորդ-
ներին «Դժ-եւ» «Դի-աճ-եւ» ապահովատուներ տրվում են և երկաթու-
ղու կաշարաններում ու նաւահանելատներում: Ըստ պահանջման տրը-
վում և ուղարկվում են ձրի բրօշիւրաներ, ուր ամփոփուած են ման-
րամասր տեղեկութիւններ և կանոններ ղժբայտ գիպուածներից ա-
պահովելու և կեանքի ապահովութեան մասին:

ՔՐԻՍՏՈՍԻ 1890

h

ՀԱՅԿԵԱՆ ՏՅՁԲ (4382) ԹՈՒԱԿԱՆՈՒՆ

Գիր տարւոյն է	Ի
Եօթներեակն	Ա
Վերադիրն	ԺԹ
Տանուտէրը	Յուլ
Իննստասներեակը	Ը (8)

Յ Ո Ւ Ն Ի Ա Ր

31 ՕՐ

0	1	0	1
1 ԲՁ. Բէ. գ. օր Ծննդեան պահոց: Տարեմուտ և Կաղանդ:	23	30 Զովհաննու Կարապետին.	8
3 և Ռ. անուանակոչութեան Տեառն և Բարդղի հայրապետին: Հայկաջ թ: ՏՅԶԲ Քաղոցի ԻԴ.	24	ԴՁ. Բէ. Սրբոցն Պետրոսի հայրապետին, Վրասայ եպիսկոպոսին և Աբիսողոմայ սարկաւազին.	9
2 ԴՁ. Բէ. գ. օր Ծննդ. պահոց.	25	Յ Առ. քու. Լ. Բքաբեր հողմ.	10
3 ԴՁ. Բէ. ե. օր Ծննդ. պահ.	26	ԴՁ. Բէ. պահ.	11
4 ՆՁ. Բէ. գ. օր Ծննդ. պահ.	27	ՆՁ. Բէ. սրբոց ճգնաւորացն Անտոնի, Տրիփօնի, Պարսամայ և Ռնովրիոսի.	12
5 Ուր. Բէ. քաղաքացի Ծննդեան Քրիստոսի: Յերեկոյին զկնի ս. պատարագին նախատօնակ: Նաւակատիք:	28	Ուր. Բէ. պահ.	13
6 * ըբ. Բէ. ՏՅՆ ԾՆՆԻԵԱՆ և ՄԿՐՏՈՒԹԵԱՆ ՏԵԱՌՆ ՄԵՐՈՅ ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ: Ուտիք է մեզ ութն օր անմիջոց: 3 և Ռ. Մկրտուութեան Տեառն:	29	20 ըբ. Բէ. սրբոց Թէոդոսի թագաւորին և մանկանց Եփեսոսի.	14
7 * Վիր. Բէ. ք. օր Ծննդեան: — Յիշատակ մեռելոց.	30	21 * Վիր. Բէ. Բ. զկնի Ծննդեան. և բարեկ. առաջաւորի պահ.	15
8 ԲՁ. Բէ. գ. օր Ծննդեան: Արացի ա.	1	22 ԲՁ. Բէ. ա. օր պահ. Առաջ.	16
9 ԴՁ. Բէ. գ. օր Ծննդ.	2	23 ԴՁ. Բէ. ք. օր պահ. Առաջ.	17
10 * Ծն. Լս. Ձիւնալից օրեր:	3	24 ԹՂ. Լս. խառնակ եղանակ.	18
11 ԴՁ. Բէ. ե. օր Ծննդ.	4	25 ՆՁ. Բէ. գ. օր պահ. Առաջ.	19
12 ՆՁ. Բէ. գ. օր Ծննդ.	5	26 Ուր. Բէ. ե. օր պահ. առաջ. Յիշատակ Յովնանու մարգարէին.	20
13 Ուր. Բէ. ք. օր Ծննդ. և ՏՅՆ ԱՆՈՒԱՆԱԿՈՂՈՒԹԵԱՆ ՏԵԱՌՆ ՄԵՐՈՅ ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ.	6	27 ըբ. Բէ. սրբոց Սարգսի զօրավարին և որդւոյ նորա Մարտիրոսին և չորեքտասան զինուորացն.	21
14 * Վիր. Բէ. Բ. զկնի Ծննդեան: Յերեկոյին նախատօնակ.	7	28 * Վիր. Բէ. Դ. զկնի Ծննդ.	22
15 ԲՁ. Բէ. տօն Ծննդ. սրբոցն	31	29 ԲՁ. Բէ. սրբոց Ատովմանց զօրավարացն.	23
		30 ԴՁ. Բէ. սրբոց Սուքիասանց վկայիցն.	
		31 Ե ՎՁ. քու. Լս. Ձիւնաբեր օրեր.	
		ԴՁ. Բէ. պահ.	

0	1	0	1
1	Եջ. Բէ. սրբոց Ոսկեանց քա- հանայեցն.	24	12
2	Ուր. Բէ. պր. Ռ. Տեառներդ- առաջ.	25	13
3	ձբ. Բէ. սրբոցն ԻՍԸԱԿԱՅ Պարթևի հայրապետին մե- րոյ.	26	14
4	* Վիր. Բէ. Դ. զինի Ծնըն- դեան.	27	15
5	Բշ. Բէ. սրբոցն՝ Մարկոսի ե- պիսկոպոսին, Պիտնի քահա- նային, Վիւրդի և Բենիամինի սարկաւազացն, և սրբոց վր- կայեցն Աբղմսեհի, Որմըզ- դանայ և Սայենի.	28	16
6	Դշ. Բէ. սրբոց Ղևոնդեանց քահանայեցն.	29	17
7	Դշ. Բէ. պր. Մեհեկի ա. © Ծն. Լս. Չիւնախառն անձ- րև.	1	18
8	Եշ. Բէ. սրբոց ՎԱՐԴԱՆԱՆՑ գորավարացն մերոց հազար երեսուն և վեց վկայեց, որք կատարեցան ի մեծ պատե- րազմին: Յիշատակ մեռելոց: ՏՕՆ ԱԶԻՆՅԻՆ.	2	19
9	Ուր. Բէ. պր.	3	20
10	ձբ. Բէ. սրբոցն՝ Պոստանդնու- պոլսոյ սուրբ Ժողովոյն հա- րիւր լիսուն հայրապետացն.	4	21
11	* Վիր. Բէ. բուն բարեկեն- դան: Եւս Յ. և Ռ.	5	22
		24	12
		25	13
		26	14
		27	15
		28	16
		29	17
		1	18
		2	19
		3	20
		4	21
		5	22

Ս. ՍԱՀԱԿ

0	1	0	1
1 Եշ. ա. ժբ. օր մ. պհ.	23	րեկոյին նախատօնակ:	
2 Ուր. ք. ժբ. օր մ. պհ.	24	3 Առ. քռ. Լս. առատ անձրև.	
Ե ՎՋ. քռ. Լս. Կարկտախառն	17	* Զբ. ա. լգ. օր մ. պհ. Սըր-	10
անձրև.		բոյն ԳՐԻԳՈՐԻ լուսաւորչին	
Գահակալութիւն Ն. Կ. Մ.		մերոյ չարչարանաց և մտին	
ԱՂԻՔՍԱՆԴՐ ԱՂԻՔՍԱՆԴՐ		ի վերապն.	
ՐՈՎԶԻ.		* Վիր. ք. Զ. քառասն. պա-	11
3 Զբ. ք. ի. օր մ. պհ. սրբոյն	25	հոց. ԳԱՆՍԵՆ.	
Յովհաննու Երուսաղէմաց		19 Բշ. ք. լգ. օր մ. պհ.	12
հայրապետին և սրբոց հայ-		20 Դշ. ք. լե. օր մ. պհ.	13
րապետացն մերոց Յովհան-		21 Դշ. ք. լր. օր մ. պհ.	14
նու Օձնեցւոյ, Յովհաննու		22 Եշ. ք. լթ. օր մ. պհ.	15
Որոտնեցւոյ և Գրիգորի Տա-		23 Ուրբ. ք. ի. օր մ. պհ.	16
թեւացւոյն:		24 Զբ. ա. իս. օր մ. պհ. Յիշա-	17
4 * Վիր. ք. Ե. քառասնորդ-	26	տակ չարութեան Ղազարու.	
պահոց. ՏՆՏԵՍԻՆ.		© Աւ. լր. Լս. Երբեմն պարզ,	
5 Բշ. ք. իբ. օր մ. պհ.	27	երբեմն կարկուտ.	
6 Դշ. ք. իգ. օր մ. պհ.	28	* Վիր. ա. ճաղկաղարդ. Յե-	18
7 Դշ. ք. իգ. օր մ. պհ. Միջինք.	25	րեկ. դռնաբացի. Թ. ճաղ-	
8 Եշ. ա. իե. օր մ. պհ.	1	կաղարդ և աւետումն.	
© Ծն. Զատիկ. Լուսնի. Կար-		26 Աւ. Բշ. ք. պհ.	19
կտախառն հոգմեր.		27 Աւ. Դշ. ք. պհ. Յիշատակ	20
9 Ուր. ա. իգ. օր մ. պհ.:	2	տասն կուսանաց.	
Գարնանամուտ և հասարա-		28 Աւ. Դշ. ք. պհ.	21
կած. գիշեր և ցերեկ հա-		29 * Աւ. Եշ. ք. պհ. Յիշատակ	22
ւաթար:		Ոտնալուացի.	
10 Զբ. ք. իե. օր մ. պհ. սրբոց	3	30 Աւ. Ուրբ. ք. պհ. Յիշատակ	23
մանկանցն քառասնից օրք		չարչարանաց և խաչելու-	
ի Սեբաստիա կառարեցան.		թեան տեառն մերոյ Յիսու-	
11 * Վիր. ք. Ե. քառասն. պա-	4	սուսի Քրիստոսի.	
հոց. ԴԱՏԱՆՈՐԻՆ:	31	Աւ. Զբ. ք. ճրագալոյց ս. Զատ-	24
12 Բշ. ք. իթ. օր մ. պհ.	5	կի. Յերեկ. ս. պատարագից	
13 Դշ. ք. ի. օր մ. պհ.	6	չետոյ նախատօնակ. Նաւա-	
14 Դշ. ք. իա. օր մ. պհ.	7	կառիք:	
15 Եշ. ք. լր. օր մ. պհ.	8	Ե ՎՋ. քռ. Լս. անձրևախա-	
16 Ուրբ. ա. լգ. օր մ. պհ. Յե-	9	ռըն հողմ:	

Ս. ՄԵՍՐՈՎԳ

0		Լ	0		Լ
1	* Կիր. Ա. աշ. ԶԱՏԻԿ. ու-	25	15	* ԴԿ. ԴՅ. Աշխարհամարան	9
	տիք է մեզ անմիջոց մինչև			(կանաչ) կիրակի.	
	Համբարձումն. Եւս Յ. և Ռ.			Յ Առ. քռ. Լս. Զուարթ և	
2	* ԱԲ. ԲԶ. աշ. ք. օր Զատիկի.	26		պալճառ.	
	Յիշատակ մեռելոց.		16	ԴԲ. ԲԶ. ԴՅ. օր Յինանց.	10
3	* ԱԴ. ԴԶ. ԲՅ. ք. օր Զատիկի.	27	17	ԴԴ. ԴԶ. աշ. օր Յինանց.	11
4	ԱԴ. ԴԶ. ԲՅ. ք. օր Զատիկի.	28	18	ԴԴ. ԴԶ. աշ. օր Յինանց.	12
5	ԱԵ. ԵԶ. ԳՅ. Ե. օր Զատիկի.	29	19	ԴԵ. ԵԶ. ԲՅ. օր Յինանց.	13
6	ԱԶ. Ուր. ԳՅ. ք. օր Զատիկի.	30	20	ԴԶ. Ուր. ԲՅ. Ե. օր Յինանց.	14
	Յերեկ. Նախատօնակ.		21	ԴԵ. ԶԲ. ԳՅ. Ե. օր Յինանց.	15
7	* ԱԵ. ԶԲ. ԴՅ. Ե. օր զատիկի.	1	22	* ԴԿ. ԴՅ. Կարմիր կիրակի.	16
	Յիշատակ գլխատման սրբոյն			© Լք. Լս. Երբեմն անձրե-	
	Յովհաննու Մկրտչին և ԱԻԵ-		23	ԴԲ. ԲԶ. ԴՅ. Ե. օր Յինանց.	17
	ՏՈՒՄՆ Ս. ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻ.		24	ԴԴ. ԴԶ. ԴՅ. Ե. օր Յինանց.	18
	© Ծն. Լս. Բարեխառն եղա-		25	ԴԴ. ԴԶ. աշ. Ե. օր Յինանց.	19
	նակ.		26	ԴԵ. ԵԶ. աշ. Ե. օր Յինանց.	20
8	* ԲԿ. ԴՅ. Նոր Կիրակի (կրկ-	2	27	ԴԶ. Ուր. ԲՅ. Ե. օր Յինանց.	21
	նազատիկ). Ահեկան ա.	3	28	ԴԵ. ԶԲ. ԴՅ. Ե. օր Յինանց.	22
9	ԲԲ. ԲԶ. աշ. Ե. օր Յինանց.	4	29	* ԵԿ. Կիր. ԳՅ. Տօն Երեման	23
10	ԲԴ. ԴԶ. աշ. Ե. օր Յինանց.	5		սրբոյ խաչի.	
11	ԲԴ. ԴԶ. ԲՅ. Ե. օր Յինանց.	6		© ՎՋ. քռ. Լս. Ախորժեղի օ-	
12	ԲԵ. ԵԶ. ԲՅ. օր Յինանց.	7		րեր.	
13	ԲԶ. Ուր. ԳՅ. օր Յինանց.	8	30	ԵԲ. ԲԶ. ԴՅ. Ե. օր Յինանց.	24
14	ԲԵ. ԶԲ. ԴՅ. օր Յինանց.				

Հ. Ղեւոնդ Գրիգորյան

0	1	0	1
1 ԵՒ. ԴԶ. ԴԶ. ԼԱ. օր Յինանց.	25	ՍԱՆԴՐՈՎՁԻ և Կալստրուհու	
2 ԵՒ. ԴԶ. ԴԶ. ԼԱ. օր Յինանց.	26	ՄԱՐԻԱ ՖԵՕԴՈՐՈՎՆԱՅԻ.	
3 ԵՆ. ԵԶ. ԴԶ. ԼԱ. օր Յինանց.	27	ԻՒ. ԴԶ. ԴԶ. ԼԱ. օր Յինանց.	11
4 ԵԶ. Ուր. ԴԶ. ԼԱ. օր Յինանց.	28	ԻՆ. ԵԶ. ԴԶ. ԼԱ. օր Յինանց.	12
5 ԵԻ. ԴԶ. ԴԶ. ԼԱ. օր Յինանց.	29	ԻԶ. Ուր. ԴԶ. ԼԱ. օր Յինանց.	13
6 * ԶԿ. Կիր. ԴԶ. ԼԱ. օր Յինանց.	1	ԻԻ. ԴԶ. ԴԶ. ԼԱ. օր Յինանց.	14
7 ԶԵ. ԴԶ. ԴԶ. ԼԱ. օր Յինանց.	2	* Կիր. ԴԶ. ԴԶ. ԼԱ. օր Յինանց.	15
Ծնունդ Ե. Կ. Բ. Ժառանգի		ՀՈՒՆԵՆԱՆՈՍ (Կլենտե-	
Կալստր ՆԻԿՈՒՅՆ ԱՂԻՔ-		կոստե). Եւս Ռուսաց. Բա-	
ՍԱՆԴՐՈՎՁԻ.		րեկենդան Եղիական պահոց.	
8 ԶԴ. ԴԶ. ԴԶ. ԼԱ. օր Յինանց	3	ԲԶ. ԴԶ. ԴԶ. օր Հոգեգ. պահ. Բ.	16
Մալերի ա.		ԴԶ. ԴԶ. ԴԶ. օր Հոգեգ. պահ. Բ.	17
9 ԶԴ. ԴԶ. ԴԶ. ԼԱ. օր Յինանց.	4	© ԼԲ. ԼԱ. Բարեխառն օրեր.	
Ռ. Փոխադրութիւն նշխարաց		ԴԶ. ԴԶ. ԴԶ. օր Հոգեգ. պահ. Բ.	18
ս. Նիկողայոսի սքանչելա-		ԵԶ. ԴԶ. ԴԶ. օր Հոգեգ. պահ. Բ.	19
գործին.		Ուրբ. ԴԶ. ԴԶ. օր Հոգեգ. պահ. Բ.	20
10 * ԶԵ. ԵԶ. ԴԶ. ԼԱ. օր Յինանց.	5	ԴԶ. ԴԶ. ԴԶ. օր Հոգեգ. պահ. Բ.	21
ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄՆ ԳՐԻՍՏՈ-		* Կիր. ԴԶ. ԴԶ. ԼԱ. Կալստր Ն-	22
ՍԻ. զիճակ. ԼԱ Ռուսաց.		րութեան: Յիշատակ Եղիայի	
11 ԶԶ. Ուր. ԴԶ. ԼԱ. օր Յինանց.	6	մարգարէին. Յերեկ. նախատ.	
ԴԶ. ԴԶ. ԴԶ. օր Յինանց.		Առաջին պատկ—հարսանիք.	
12 ԶԻ. ԴԶ. ԴԶ. ԼԱ. օր Յինանց	7	ԲԶ. ԴԶ. սրբոց կուսանացն Հր-	23
13 * ԻԿ. Կիր. ԴԶ. ԼԱ. օր Յինանց	8	ախիսիմեանց. Յերեկ. նախ.	
ԾԱՂԱԶԱՐԻ.		© ՎԶ. ԴԶ. ԼԱ. Անձրևաբեր	
14 ԻԲ. ԴԶ. ԴԶ. ԼԱ. օր Յինանց.	9	ջերմութիւն.	
Յ Առ. ԴԶ. ԼԱ. զովացնող օ-		ԴԶ. ԴԶ. սրբոց կուսանացն	24
րեր.		Դաւիթեանց.	
15 ԻԴ. ԴԶ. ԴԶ. ԼԱ. օր Յինանց.	10	ԴԶ. ԴԶ. պահ. Յերեկ. նախատ.	25
Թագադրութիւն նոցին Կ.		ԵԶ. ԴԶ. սրբոցն Յովնանու	26
մեծութեանց օգոստ. Կալ-		Վարապետին և Աթանազի-	
սեր ԱՂԻՔՍԱՆԻՐ ԱՂԻՔ-		նեայ եպիսկոպոսին.	

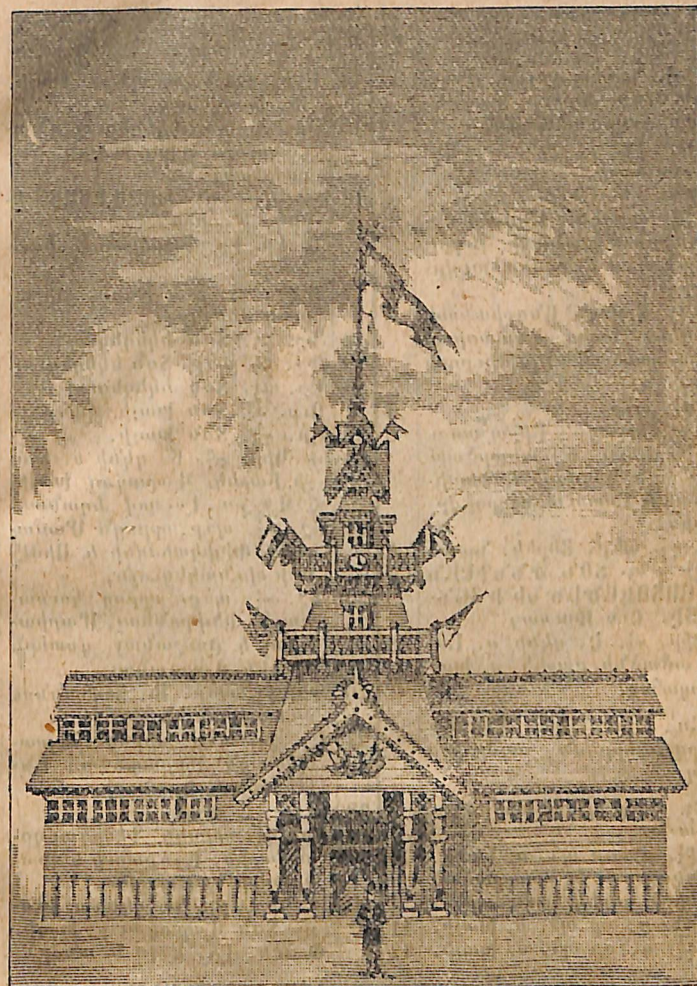
† ԳՐԻԳՈՐ ԱՐԲԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՍԱՆԴՆԵԱՆ

A sepia-toned photograph of a large, domed building, likely a church or monastery, situated on a steep, rocky hillside. The building features a prominent central dome and multiple smaller domes, with a crenellated roofline. The foreground is dominated by the steep, textured slope of the hill.

፬ ት ቆ ረ ት ሀ

ՄԵՏԵԼԻ ԲԵՐԴԸ ՈՒՐ ԴԱՄԲԱՐԱՆՆ Է Ս. ԶՈՒՀԱՆԻԿԻ.

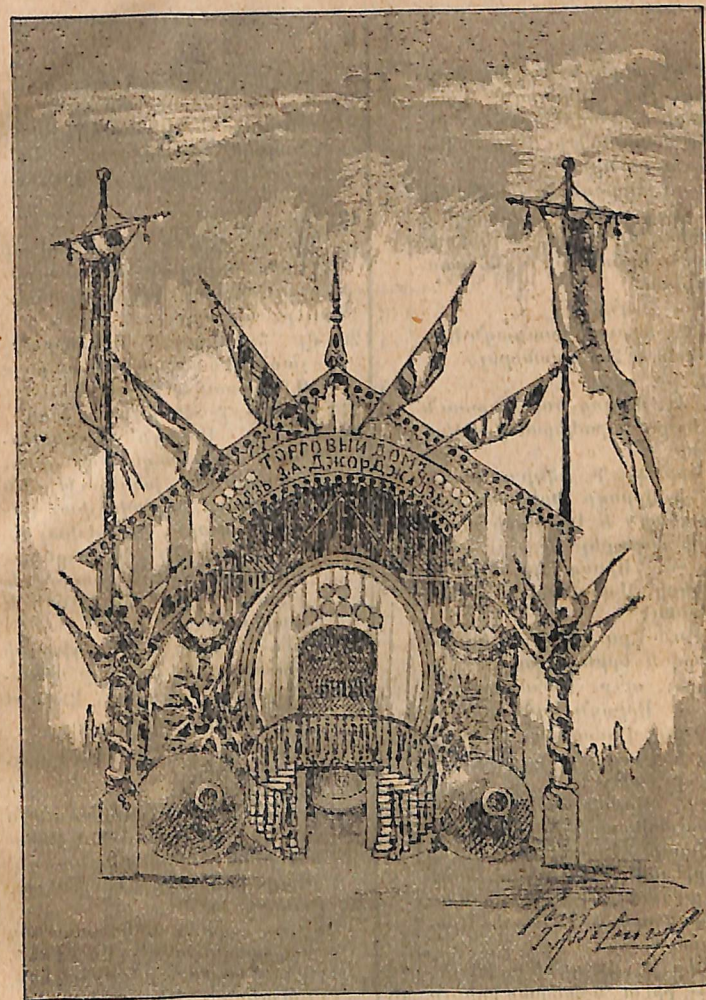
0		1	0		1
1	ԴՁ. ԲՅ. պհբ.	29		Ռ. վերափոխումն.	
2	ԵՁ. ԲՅ. սրբոց վկայիցն՝ Եւ- զինէոսի, Մակարիոսի, Վա- զերիոսի, Կանգիտոսի և Ա- կիւղասայ.	30	16	ԵՁ. ԲՅ. Ե. օր վեր.	14
			17	Ուր. ԲՅ. պհբ. Գ. օր. վեր.	15
			18	Ձբ. ԲՅ. Է. օր վեր.	16
3	Ուր. ԲՅ. պհբ.	1	19	Ե. Լր. Լս. փոփոխական	
	Ե. Դն. Լս. Փոփոխական և սղտոր օգ.		20	Կ. Կիր. ԲՅ. Բ. օր վեր.	17
			21	ԲՁ. ԲՅ. Ժ. օր վեր.	18
4	Ձբ. ԲՅ. Եփեսոսի սուրբ ժողո- վոցն՝ Երկու հարիւր հաչա- պետացն.	2	22	ԴՁ. ԲՅ. սրբոցն Յովակիմայ և Աննայի ճնողաց ս. Աստուա- ծածնի և կանանց իւղա- բերից.	19
5	Կ. Կիր. ԲՅ. Ե. զկնի վարդ- ճարեկ. ս. Աստուածածնի պահոց.	3	22	ԴՁ. ԲՅ. պհբ.	20
			23	ԵՁ. ԲՅ. սրբոցն Երեմիայ մար- գարէին.	21
6	ԲՁ. ԲՅ. ա. օր ԱՃ. պհ.	4	24	Ուր. ԲՅ. պհբ.	22
	Ռ. Վարդապաւ.		25	Ձբ. ԲՅ. սրբոց առաքելոցն՝ Թովմայի, Յակովբայ և Ձբ- մաւոնի. Յերեկ. Նախատ.	23
7	ԴՁ. ԲՅ. Բ. օր աճ. պհ.	5		Ե. ՎՋ. ԲՅ. Լս. Պարզ.	
8	ԴՁ. ԲՅ. Գ. օր աճ. պհ.	6		Յիշատակ նուաճման արեւե- լեան Կովկասու.	
9	ԵՁ. ԲՅ. Գ. օր աճ. պհ.	7			
10	Ուր. ԲՅ. Ե. օր աճ. պհ.	8			
	Ե. Առ. ԲՅ. անախորժ.		26	Կ. Կիր. ԲՅ. Գ. զկնի ս. Աս- տուածածնի. ԳԻԻՏ ԳՕՏԻՈՅ Ս. ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻ.	24
11	Ձբ. ԲՅ. տօն Ղողակաթի սրբոյ իշմիածնի, ըստ տես- լեան սրբոցն Գրիգորի Լու- սաւորչին մերոյ. Նաւակա- տիբ:	9			
	Նաւասարդ ա. ամանօրայ և տարեմուտ Հալկեան մեծ թուականին ՏՅՁԳ. — 4383 և մեր տօմարի նորոգու- թեան ՈՅԽ—1340.		27	ԲՁ. ԲՅ. սրբոցն Ստեփաննոսի Ունեցւոյն և վկայիցն Գո- հարինեայ, Ծամիդէսի, Տու- բիկոսի և Ռատիկոսի.	25
			28	ԴՁ. ԲՅ. սրբոց մարգարէիցն՝ Եզեկիէլի, Եզրի և Զաքա- րիայի հօրն Յովհաննու Մը- կըրայի.	26
12	Կ. Կիր. ԲՅ. ՎԵՐԱՓՈԽՈՒՄՆ ՍՈՒՐԲ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻ. ինն օր նախատօնակ. Զկնի ս. պատարագին կատարվում է խաղողի օրհնութիւն.	10	29	ԴՁ. ԲՅ. պհբ. Ռ. Գլխա- տումն Յովհաննու Մկրտչին.	27
			30	ԵՁ. ԲՅ. սրբոցն Յովհաննու Կարապետին և Յօբայ ար- գարոյն.	28
13	Կ. ԲՁ. ԲՅ. Բ. օր վեր. Յիշա- տակ մեռելոց.	11		Աստուանկոչութիւն օգոստ. կալսեր ԱՂԻՔՍԱՆԴԻՐ Ա- ՂԻՔՍԱՆԴԻՐՈՎՁԻ:	
14	ԴՁ. ԲՅ. Գ. օր վեր.	12			
15	ԴՁ. ԲՅ. Գ. օր վեր. պհբ.	13	31	Ուր. ԲՅ. պհբ.	29

ԿՈՎԿԱՍԵԱՆ ՅՈՒՅԱՆԱՆԴԻՍ
Բ ա գ ու ց ի ն ե ռ ի պ աւ ի լ ի օ ն.

30 00

0		Լ	0		Լ
1	ձբ. աւ. Նիկիոյ սուրբ ժողովոյն երեք հարիւր տասնև- ութն հալորպետացն.	30	14	Ուր. բշ. ե. օր պհ. ս. խաչի. Ռ. խաչվերաց.	13
2	* Աիր. էջ. դ. զկնի ս. Աստուածածանի.	1	15	ձբ. բշ. Տօն եկեղեցւոյ 'ի նա- ւակատիս սրբոյ խաչին. նա- ւակատիբ.	14
	⊗ Ծն. Լս. Անձրև.		16	* Աիր. բշ. ԽԱՉԱՎԵՐԱՅ. ե- րեկ. Թավոր.	15
3	Բշ. էջ. սրբոցն՝ Անդրէի զօ- րավարին և բանակի նորին Վախնիկոսի և Գոմետեայ վր- կայիցն.	2		⊗ Լբ. Լս. Բարեխառն եղա- նակ.	
4	Դշ. էջ. Սրբոցն՝ Անգրիանոսի և կնոջ նորա Անատոլայ, Թեոդորոսի և Եւթիմըրոսի վկայիցն.	3	17	* Բշ. աւ. Տօն խաչի. Յիշա- տակ մեռելոց.	16
5	Դշ. էջ. պհբ.	18	18	Դշ. էջ. Տօն եկեղեցւոյ.	17
6	Եշ. բշ. սրբոցն՝ Աբահամով և Խորենայ և անարծաթ բժշկացն Կողմայի և Դամի- անոսի և Աստուածատրոյ վր- կային.	4	19	Դշ. էջ. պհբ. Տօն եկեղեցւոյ.	18
		5	20	Եշ. էջ. Տօն եկեղեցւոյ.	19
			21	Ուր. բշ. Տօն խաչի. պահբ.	20
			22	ձբ. բշ. Տօն խաչի.	21
			23	* Աիր. բշ. Բ. զկնի ս. խա- չի. Բարեկ. Վարդապ. խաչի. ⊕ ՎՋ. բւ. Լս. զով եղանակ.	22
7	Ուր. բշ. պհբ. Յերեկ. Նախ.	6	24	Բշ. աւ. պհբ. սրբոցն Մամա- սայ, Փիլիկտիմոնի և Սիմէ- օնի սիւնակեցւոյն.	23
8	* ձբ. աւ. Տօն ԾՆՆԻԴԵԱՆ Ս. ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻ Ի ՅԱՆ- ՆԱՅԷ. Եւս Ռուսաց.	7	25	Դշ. աւ. պհբ. սրբոց կուսա- նացն Փեփրոնեայ, Մարիա- նեայ և Զուշանայ զստերն Մեծին վարդանայ.	24
9	* Աիր. աւ. Ե. զկնի ս. Աստուածածանի, բարեկ. ս. խա- չի պահոց.	8		Դշ. էջ. պհբ. Ռ. Յովհաննու աւետարանչին.	25
	⊙ Առ. բւ. Լս. Երբեմն պարզ և երբեմն հողմավար ամպ.		26	Եշ. էջ. պհբ. սրբոց հալոր- պետացն՝ Բարդամուռ, Ան- թիմոսի և Երանոսի.	26
10	Բշ. էջ. ա. օր պհ. ս. խաչի. Հո- ռի ա.	9	28	Ուր. բշ. պհբ.	27
11	Դշ. էջ. բ. օր պհ. ս. խաչի. Աշխանմուռ և հաարակաճ գիշեր և ցերեկ հաւասար.	10	29	ձբ. բշ. սրբոցն՝ Գեորգայ զօ- րավարին, Ադոքտոսի և Ռա- մանոսի երկեցողին.	28
12	Դշ. էջ. գ. օր պհ. ս. խաչի.	11	30	* Աիր. բշ. Գ. զկնի ս. խա- չի. Տօն Վարդապ. ս. խաչի.	29
13	Եշ. էջ. դ. օր պհ. ս. խաչի.	12		⊗ Ծն. Լս. Հողմ և անձրև.	

ԿՈՎԿԱՍԵԱՆ ՅՈՒՅԱՀԱՆԴԻՍ
Իշխան Զօրջաճէ և Ընկ. պապիկիօն.

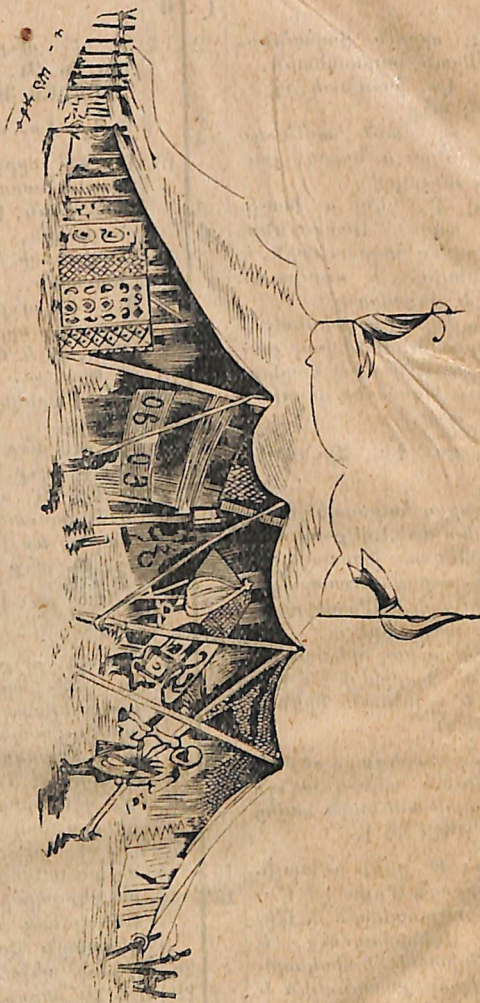
0	1	0	1
1 ԲՇ. Է՛. սրբոցն Դաւթի Դրփնեցւոյն, և վկայիցն՝ Դամբէոսի և Դամբէուհւոյն. Ո. պաշտպանութիւն ս. Աստուածածնին.	1 16	© ԼՐ. Լս. Անձրեաբեր հողմ. ԴՇ. Է՛. սրբոց առաքելոցն՝ Անանիայի, Մատթէի, Բառնաբայ, Փիլիպպոսի, Յովհաննու, Ղիզայի և Սիւղիանոսի.	16 17
2 ԴՇ. Է՛. սրբոցն Եւստաթէոսի և Կնոշ նորա Թէոփիտոսի և երկուց որդւոցն, և կուսանացն Երմոնեայ և Նեքտառինեայ.	2 17	ԴՇ. Է՛. սրբ. 18	17 18
3 ԴՇ. Է՛. սրբ. 19	3 19	Ուր. Է՛. սրբ. 20	19 20
4 ԵՇ. Է՛. սրբոց իշխանացն Սահակայ և Համազասպայ.	4 20	Ձբ. Է՛. սրբոցն Աւետարանչացն՝ Մատթէոսի, Մարկոսի, Դուքասու և Յովհաննու.	20 21
5 Ուր. Է՛. սրբ. 21	5 21	ԴՇ. Է՛. սրբ. 22	21 22
6 Ձբ. Է՛. սրբոց եօթմաստուն և երկու աշակերտաց Քրիստոսի.	6 22	ԲՇ. Է՛. սրբոցն՝ Դուռնկիանոսի հարկաւորեան, որ հաւատաց ի խաչելութիւնն Քրիստոսի, և Յովսէփայ Աստուածահօրն, Յովսէփայ Արեմաթացւոյն, և բարեկամին Քրիստոսի Ղազարու և քերցն նորա Մարթայի և Մարիամու.	22 23
7 ԴՇ. Է՛. սրբ. 23	7 23	ԴՇ. Է՛. սրբ. 24	23 24
8 ԲՇ. Է՛. սրբոցն Փոկասու հայրապետին և Երանոսի հետեւողի առաքելոցն.	8 24	Ե ՎՋ. Է՛. սրբ. 25	24 25
9 ԴՇ. Է՛. սրբ. 26	9 26	ԴՇ. Է՛. սրբ. 27	25 26
10 ԴՇ. Է՛. սրբ. 28	10 28	ԴՇ. Է՛. սրբ. 29	26 27
11 ԵՇ. Է՛. սրբոցն Պանդայեոնի բժշկին, Երմոնեայ քահանային և Եւպրակտեայ կուսին:	11 29		
12 Ուր. Է՛. սրբ. 30	12 30		
13 Ձբ. Է՛. սրբոց թարգմանչաց վարդապետացն մերոց՝ Մեսրոպայ, Եղիշէի, Մովսէսի քերթողին, Դաւթի անյաղթ փիլիսոփային, Գրիգորի Նարեկացւոյն և Ներսիսի Վրացեւոյն.	13 31		
14 ԴՇ. Է՛. սրբ. 32	14 32		
15 ԲՇ. Է՛. սրբ. 33	15 33		

0	1	0	1
28 ԴՇ. Է՛. սրբ. 30	28 30	ԴՇ. Է՛. սրբ. 31	30 1
29 ԲՇ. Է՛. սրբոցն՝ Անաստասայ քահանային, և Վարոսի և Թէոդորիտեայ և որդւոց նորա և որք ընդ նմա կատարեցան.	29 31		
ԴՇ. Է՛. սրբ. 32			

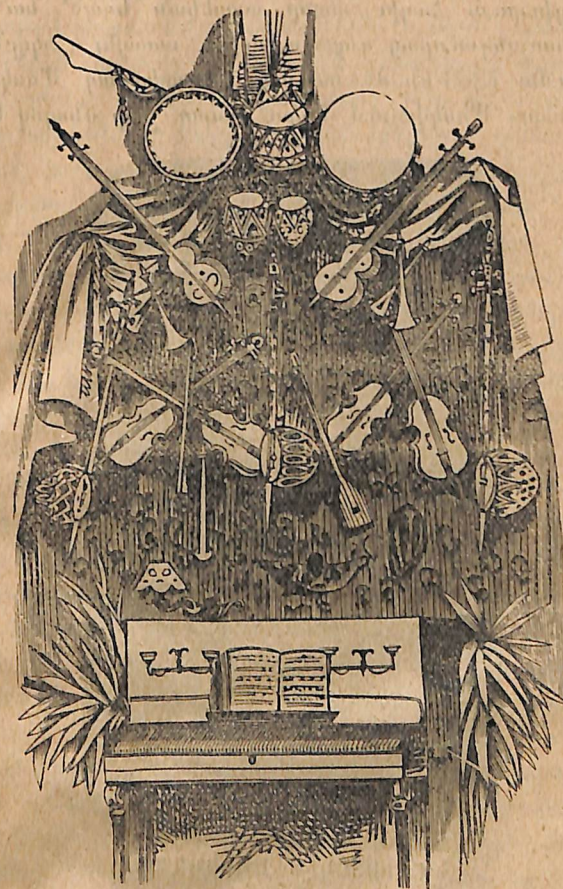
ԿՈՎԿԱՍՏԱՆԸ ՅՈՒՅԱՆԻՅԻՍ
Գլխաւոր մուտքը Ներսիս

ԿՈՎՈՐԱՆԻ ՅՈՒՅՆԱՆԴԻՍ
Քրդական վրան.

0		0		1
1	* Ձբ. 43. սրբոց առաքելոց և առաջին լուսաւորեացն մերոց՝ ԹԱԳԻՍՍԻ և ԲԱՐԴՈՒՂԻՄԻՍԻ.	2 11	Իշ. 43. պհբ. Սրբոյն Կուռնեյիսի հարկւրապետին, և Չմաւոնի ազգականին Բրիստոսի, Պօղիկարպոսի հաչրապետին Զմիւռնուոյ և վկայիցն որք չարեւելս կատարեցան:	12
2	* Կիր. 43. Բ. Յիսնակի.	3		
3	Բշ. 43. սրբոցն՝ Գենարիոսի եպիսկոպոսին, Մերկեռիոսի զինաւորին, Յակովկայ և Իրաւափառայ:	4		
4	Իշ. 43. սրբոյն Աբգարու նախավկայ անդրանիկ թագաւորին մերոյ.	5		
5	Իշ. 43. պհբ.	6 14	Ուր. 43. պհբ. Յերեկ. Նախատ.	15
6	Եշ. 43. սրբոց հարցն Եգիպտացւոց՝ Պօղոսի, Պօղայ, Մակարայ, Եւագրի, Յովհաննու Գրնեցւոյն, Յօնաննու կարճասակին, Նեղոսի, Արսէնի, Սիսիանու, Դանիէլի, Սրապիոնի, Մակարիոսի, Պիմէնի և այլոց սրբոց հարցն. Տօն անուանակոչութեան վեհափառ հաչրապետի ամենայն հայոց Տ. Տ. ՄԱԿԱՐԱՅ.	7	© Լր. Լս. ձիւնախառն հողմ.	16
	Անուանակոչութիւն Ն. Կ. Բ. Ժառանգի կայսեր ՆԻԿՈՒՆՅԱԼԻՔՍԱՆԻՐՈՎՉԻ.	15	Ձբ. 43. Սրբոյն Յակովկայ Մճբնայ հաչրապետին, Մարուգէի ճգնաւորին և Մելիտոսի եպիսկոպոսին.	17
7	Ս. Առ. քռ. Լս. սառնաշունչ և ձիւնալից.	16	* Կիր. 43. Գ. Յիսնակի.	18
8	Ուր. 43. պհբ.	17	Բշ. 43. Սրբոց հաչրապետացն՝ Իգնատիոսի, Ադգէի և Մարուգէի եպիսկոպոսին.	19
9	Ձբ. 43. սրբոյն Նիկողայոսի զմիւռնացւոց սքանչելագործ հաչրապետին. Յերեկ. Նախատօնակ.	18	Իշ. 43. Սրբոցն՝ Թէոփոմայ եպիսկոպոսին, Թէոփնայ վրկային և չորից զինաւորացն Բաստոսի, Եւսեբի, Եւտիդի և Բասիլիդեայ:	20
	* Կիր. 43. Գ. Յիսնակի. Յղութիւն ս. ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻ Ի չԱՆՆԱՅԷ. Բարեկ. ս. Յակովկայ պհբ. Քաղոց ա.	19	Իշ. 43. պհբ.	21
10	Բշ. 43. պհբ. Սրբոցն՝ Մինասայ, Երմոգիւնեայ, Դրաբոսի և կամաւոր աղքատացն Յովհաննու և Ալէքսիանոսի.	20	Եշ. 43. Սրբոց կուսանացն՝ Ինգոսի, Դոմնայի, և Գղերիկոսի քահանային, և երկուց բիւրուցն, որք այրեցան չեկեղեցին Նիկոմիդացւոց.	22
	Չմեռնամուտ և արեւադարձ. ցերեկը կսկսի երկարել և գիշերը կարճանալ.	21	Ուր. 43. պհբ.	23
		22	Ձբ. 43. Սրբոցն՝ Բարսղի հաչրապետին, և եղբօր նորին Դրիգորի Նիւսացւոյն, Սեղբեստորոսի Հոովմայ հաչրապետին և արքայ Եփրեմի խուրին ատուրու.	24
		23	© Վշ. քռ. Լս. Սառնաշունչ և բքալից եղանակ.	25
		24	* Կիր. 43. Ե. Յիսնակի. Յերեկ. Նախատ.	
			Բշ. 43. Սրբոցն՝ Դաւթի մարգարէին և Յակովկայ առաքելոյն. Յերեկ. Նախատ.	

0		1	0	1
25	Դժ. ԷՅ. Սրբոյն Ստեփաննոսի նախավկային և առաջին մարտիրոսին.	26	ման՝ Յակովբայ առաքելոյն և Յովհաննու աւետարանչին. Բարեկ. ծննդ. պահոց.	
	Ռուսաց ծնունդ. Քրիստոսի.	27	Պ. Ծն. Լս. Զիւնալից և բը-	
26	Դժ. ԷՅ. պհ. Զերեկ. նախ.	28	բախառն հողմ.	
27	Եժ. ԷՅ. Սրբոց առաքելոցն՝ Պետրոսի և Պօղոսի.	29		
28	Ուր. ԷՅ. պհ. Զերեկ. նախ.	30	Կ. Սիր. Կ. Զ. Յիւնակի. ա.	
29	Ձբ. Կ. Սրբոց որդւոցն որոտ-	31	օր ծննդ. պահոց.	3
			Բժ. ԷՅ. Բ. օր ծննդ. պահոց.	

ԿՈՎԿԱՍՏԱՆԸ ՅՈՒՅԱՆԱՆԻՍ
Ե Ր ա ժ շ տ ա կ ա ն Բ ա ժ ի ն

ԱՐԻՍՏԱԿԷՍ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՍԵՐԱԿԵԱՆ

Սրբազան Արիստակէս Սեդրակեանն աշտ 44 տարեկան է. նա ծնւել է 1845 թւականին Երևանու նահանգի Սուրմալու գաւառի՝ Խալֆալու գիւղում: Հաղիւ տասը տարեկան եղած՝ նա մտել է Ս. Էջմիածնի ժառանգաւորաց դպրոցը, ուր և ստացել է սկզբնական վանական ուսումն: 1863-ին ձեռնադրւել է սարկաւազ Մոսկվայի Հայոց եկեղեցու համար: Մոսկվայում երկու տարու չափ մնալով և ծառայե-

ԱՐԻՍՏԱԿԷՍ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

լով Եկեղեցուն, իր գլխաւոր նպատակը եղել է կատարելապէս իր ուսումը մասնաւոր ուսուցիչների օգնութեամբ: Զրտանելով տեղական կլիման՝ վերադարձել է կրկին Էջմիածին և վարդապետ ձեռնադրւելով՝ առաջին պատարագից չետոյ՝ իր ինքնակրթութիւնը շարունակելու փափաքով՝ 1866-ին ուղևորւել է Վ. Պոլիս, ուր մի եկեղեցում քարոզչի պաշտօն վարելով՝ շարունակել է իր ուսումը, գլխաւորապէս ուսանելով ֆրանսերէն:

1866-ի վերջերում Եղիազար արքեպիսկոպոսը հետաքրքարեալ թեմի կառավարիչ նշանակւելով կանչում է Սեդրակեանին իր թեմը և իր հետ տանում է Մոսկւայ և Պետերբուրգ:

Վեհազն Լազարեանք սովորութիւն ունէին ամեն նոր եկող առաջնորդներին պատել թանկագին ընծաներով: Եղիազարը՝ իբրև հին եպիսկոպոս՝ ընծաներից հրաժարուող չէր, թէև այդ ընծաները նրա համար տրւէին, որ եկեղեցու հաշիւների մէջ չըխառնւէր. Եպիսկոպոսին թէ իր սարկաւազին և ծառաներին տրւին շքեղ հագուստեղէն, մախմուր փարաջէք, թանկագին մուշտակներ, ժամացույցներ և այլն: Երբ կարգը հասաւ Արիստակէս վարդապետին՝ հարցրին՝ թէ ինչ կրկամենար, նա բոլորովին մերժեց նրանց առաջարկութիւնը և ոչ մի բան չըստացաւ: Այդ անսովոր անընչասիրութիւնը մի դեռ ևս ջանել վարդապետի կողմից շատերի համակրանքը գրաւեց:

1867 թ. նշանակւեցաւ Արցախու թեմի առաջնորդի փոխանորդ, բայց այդտեղից՝ հինգ ամսից չետոյ՝ Տաթևի վիճակի յաջորդութիւնը տւին, ուր և մնաց մինչև 1868-ի ամառը: 1869 թւին իր խնդիրքի համաձայն Երնջակու ս. Կարապետի վանքի վանահայրութիւնը ստացաւ և այդ պաշտօնի մէջ մնաց մինչև 1874 թ. երբ կանչւեցաւ Էջմիածին և նշանակւելով նոր բացւելիք Ճեմարանի ուսուցիչ, ուղարկւեցաւ Կովկասի թեմերը ընտիր աշակերտներ ժողովելու համար:

75—76 դպրոցական տարում հաշկաբանութեան ուսուցիչ էր Ներսիսեան դպրոցում, իսկ տարւայ վերջին նշանակւեցաւ կառավարիչ Արցախու թեմի, ուր և մնաց մինչև 1880 թ.: Այնուհետև երկու տարի ուսուցչութիւն արաւ Ճեմարանում և 1882 թւականին մայիսի 9-ին Գէորգ Կաթողիկոսը ձեռնադրեց եպիսկոպոս և նշանակեց առաջնորդ Վրաստանի և Իմէրէթի Հայոց թեմի, ուր մուտք գործեց 1883-ի վետրարի 20-ին. իսկ 1889 թւականի հոկտեմբերի 16-ին տաւ իր հրաժարականը Վեհափառ Կաթողիկոսին և խնդրեց, որ իրան ուղարկէ Խրիմու Ս. Խաչ վանքը:

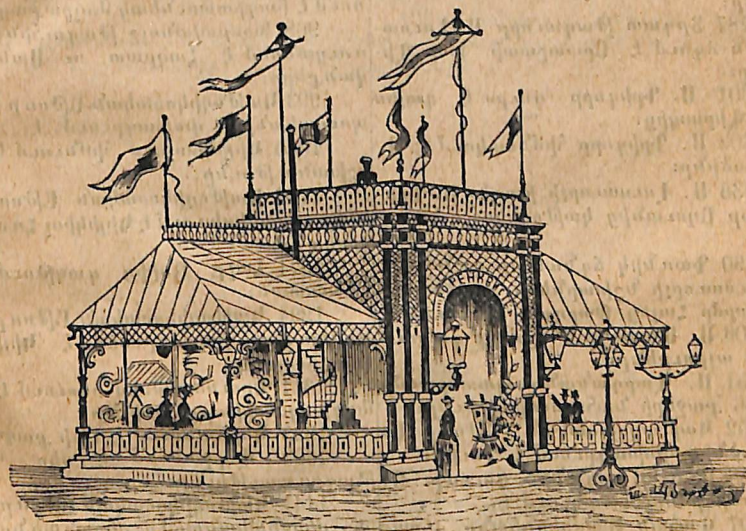
Մենք ցոյց տւինք միայն թւականներ, թէ երբ որտեղ է եղել մեր Սրբազանը. այդ ի հարկէ ոչինչ նշանակութիւն չունի. գլխաւորը նրա կատարած գործերն են, նրա թողած յիշատակներն այն տեղերում, ուր որ եղել է: Կատարած գործը եղել է բարեկարգութիւն: Ուր որ եղել է՝ ձեռք է զարկել բարեկարգութեան և այդ է եղել նրա կեանքի նպատակը. Եւ ինչի՞ պէտք ունինք մենք, եթէ ոչ միայն և միայն բարեկարգութեան: Պէտք է միտ բերել միայն,

Թէ ինչ դրութեան մէջ էր Թիֆլիսի թեմը, ուր ոտք դրաւ նոր եկ Առաջնորդն, որպիսի փշերով էր լցած ժողովրդի բարոյական անդատանը, որ կարողանայ մարդ ներկայացնել իրան, թէ որպիսի ջանք և աշխատանք պէտք էր աչդ փշերը սրբել մաքրելու համար, թէ որպիսի գորեղ մարդկանց անձնական շահեր պիտի շօշափւէին դրանով:

Այս ամենը կրպարգւի, կորոշւի անուանով և տեղով ըստ ժամանակին, իսկ հիմա մեզ կըմնայ մաղթել միայն, որ Աստուած երկարացնի մեր Սրբազանի կեանքը իրան սիրող և յարգող ժողովրդի համար, այն ժողովրդի, որ ինքն իր աչքով տեսաւ նրա անխոնջ աշխատանքը յօգուտ և ի պայծառութիւն եկեղեցեաց և ուսումնարանաց թեմին, տեսաւ նրա օրով կառուցած հոյակապ ուսումնարանները, տեսաւ նրա աչցելութիւնն այնպիսի տեղերում, ուր իր նախորդներին ոչ մէկի ոտքը կոխած չէր, տեսաւ մի առաջնորդ, որի աչցելութիւնն իր հօտին ոչ թէ խուզելու նպատակով էր, այլ խնամելու, ըստ որում ոչ միայն ոչ մի տեղից աջահամբոյր չէր վերցնում, այլ ինքն էր իրանից նըւէրներ անում թէ աղքատ եկեղեցիներին և թէ դպրոցներին. եկեղեցիք էր օծում և իր ստացած արդար վարձը ամբողջութեամբ յետ էր դարձնում նոյն եկեղեցիներին, տեսաւ աչդ ամենը և զարմանալով բացազանչեց. թէ ահա մի առաջնորդ, որ արդարեւ անբիծ է, անընչասէր է, ժրջան է և որ ամենից մեծն է՝ բարեկարգութեան մի առաքեալ է: Արդարեւ եթէ երբեք մի տիտղոս պիտի տրւի, այդ տիտղոսը պէտք է լինի «**ԲԱՐԵԿԱՐԳՈՂ ԱՐԻՍՏԱՆԿԻՍ ԵՊԻՍԿՈՍՍ ՍԵՂԵՆԵՆՆ**»: Ոչ ոք իր ժամանակակիցներից կարող չէ խլել նրանից այս բացառիկ շնորհքը, որ ի Տեառնէ դրոշմւած է նրա կրծքի վրայ, նրա պարզ և անբիծ ճակատի վրայ:

Սրբազան Սեղրակեանը երբեմն այս և այն վանքը քաշելով աւելի ժամանակ է ունեցել գրաւոր աշխատութեամբ պարապելու: Այդ մենակեցութեան արդիւնքն է նրա Դրէպերի թարգմանութիւնը, որ մի ծանր վաստակ է: Ուսումնասէր վարդապետը ոչ այնքան օգտակարութեանն է նայել աչդ գիրքը թարգմանելիս, որքան իր մտաւոր ուժգնութեանը: Այսպիսի մի ծանր աշխատութիւն է և երնէստ Նաւիլի—Փէնէվալի Համալսարանի փիլիսոփայութեան պրօֆէսսորի—«**ՅԱՒԻՏԵՆԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԻ**» թարգմանութիւնը: Թարգմանել է և Հակոտհաւոզէնի ճանապարհորդութիւնը: Ժողովել է և Մշեցոց ու Վանեցոց երգերը «**Քնար**» անունով: Իր ինքնուրոյն գրածքն է «**Հնութիւնք Երնջակայ գաւառի**»: Գրած ունի և իր թեմում արած ճանապարհոր-

դութիւնը: Հաջր Ալիշանի թղթակիցը լինելով բաւական տեղեկութիւններ է հաղորդել նրան, որոնք ժամանակին լոյս կըտեսնեն նշանաւոր հայրենագէտի երկերի մէջ: Հիմա էլ եթէ, ինչպէս ինքը խնդրել է, Նորին Վեհափառութիւնը բարեհաճի ուղարկել Խրիմու Ս. Խաչ վանքը, այնտեղ իր ժամանակը զուր չի անցկացնիլ, այլ կարգի կըբերէ իր կիսատ թողած գրաւոր վաստակները, որոնց ձեռք տալ կարող չէ առաջնորդութեան ծանր և բազմահոգ պաշտօնում: Մեր Սրբազանը ոչ միայն հմուտ հաշկաբան է, ոչ միայն գիտէ ռսերէն ու ֆրանսերէն, այլ և հմուտ է նաև մեր գլխաւոր բարբառներին և ազատ ու մաքուր գրում է թէ արևմտեան և թէ արևելեան գլխաւոր լեզուներով: «**ՅԱՒԻՏԵՆԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԸ**» նա թարգմանել է տաճկաստանի գրաւոր լեզով:

ԿՈՎԿԱՍՏԱՆ ՅՈՒՅԱՆՆԵՐԻՍ

Իրնգվինստի երկաթեղէնի պովիլիօն.

ՀԱՄԱՌՈՑ ԺԱՄԱՆԱԿԱԿՐՈՒԹԻՒՆ

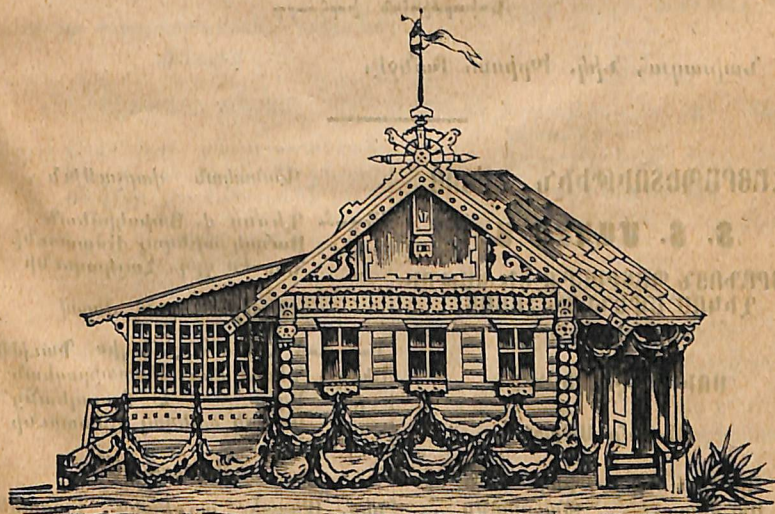
Հայոց պատմութեան նշանաւոր անցքեր

29 Թ. Աբգար Թագաւորը նամակ է գրում է Ս. Իջմիածինը և Ս. Հովհաննէսը Յիսուս Քրիստոսին, հրաւիրելով նրան գնալ իւր ծառ: 31 Թադէոս Առաքեալը գնում է Եգիպտոս և մկրտում է Աբգարին ու շատերին: 50 Թադէոս Առաքեալը նահատակւում է ձաւարշանում: 62 Բարդուղիմէոս Առաքեալը նահատակւում է Աղբակում: 79 Հիմնարկւում է Երևան քաղաքը: 197 Վաղարշ Թագաւորը հիմնարկւում է Վաղարշապատը: 253 Խոսրով Թագաւորը հիմնարկում է Դավթէժ (Թաւրիզ) քաղաքը: 257 Ծնւում է Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչը: 287 Տրդատ Թագաւորը Ս. Լուսաւորչին ձգում է Արտաշատի խոր Վիրապը: 301 Ս. Գրիգորը գուրս է գալիս խոր Վիրապից: 302 Ս. Գրիգորը հիմնարկում է Ս. Իջմիածինը: 338 Ս. Լուսաւորչի թողն Ս. Գրիգորիսը Աղուանից կաթողիկոս է կարգւում: 390 Գառնիկ ճգնաւորը գտնում է Ս. Լուսաւորչի նշխարները, և թաղում են Բարձր Հայոց Թորոսի գիւղում: 406 Ս. Մեսրոպը Մաշտոցը գտնում է մեր ալբուբենը: 451 Ս. Վարդանանց պատերազմը և 1036 քաջերի նահատակութիւնը: 452 Կաթողիկոսական Աթոռը Ս. Իջմիածնից փոխադրւում է Դուլին: 458 Մեծ Վարդանի դուստր Ս. Զուշանիկը նահատակւում է: 507 Վահան Փամիկոնեանը վերանորոգում է Ս. Իջմիածինը: 532 Աիրակոս ճգնաւորը գտնում է Թադէոս Առաքեալի և Սանդուխտ կուսի նշխարները: 539 Եգիպտոսում յայտնւում է Աբգարին ուղարկւած Ս. Դատաւարը: 551 Մովսէս Բ. Եղիպարեցի կաթողիկոսը յօրինում է նոր տոմար, և սկսւում է նոր թուական: 618 Կոմիտաս կաթողիկոսը նորո-

գում է Ս. Իջմիածինը և Ս. Հովհաննէսը ու Գալիլանեանց վանքերը: 640 Ներսէս Ղինող կաթողիկոսը եկեղեցի է կառուցանում խոր Վիրապի վերայ: 653 Վարագում Թողիկ ճգնաւորին յայտնւում է Ս. Խաչը, և կարգւում է Վարագայ Խաչի տօնը: 706 Արաբացոց Կաշմ անունով ոստիկանը Նախիջևանի եկեղեցում կրակով 800 հայ իշխան է նահատակում: 874 Մաշտոց եպիսկոպոսը Սեան կղզու վերայ եկեղեցի ու վանք է շինում: 924 Կաթողիկոսական աթոռը Դուլինից Վասպուրական է փոխադրւում: 961 Ղիրակայ Անի քաղաքը դառնում է Բագրատունեաց մայրաքաղաքը: 968 Խոսրովանոյշ Թագուհին կառուցանում է Հաղբատ ու Սանահին վանքերը: 993 Կաթողիկոսական Աթոռը Վասպուրականից փոխադրւում է Անի: 1080 Կիլիկիայում հիմնւում է մեր իշխանութիւնը: 1147 Կաթողիկոսական Աթոռը Անիից տեղափոխւում է Կիլիկիոյ Հռոմկլա քաղաքը: 1271 Հայք Անիից գաղթում են Լեհաստան: 1294 Կաթողիկոսական Աթոռը Հռոմկլայից փոխադրւում է Կիլիկիոյ Սիս քաղաքը: 1311 Երուսաղէմում սկսւում է մեր ազգի պատրիարքութիւնը: 1323 Կործանւում է Անի քաղաքը: 1393 Վերջանում է մեր ազգի Թագաւորութիւնը: 1441 Կաթողիկոսական Աթոռը Սրսից վերջնականապէս վերադառնում է Ս. Իջմիածին: 1461 Կ. Պօլսում սկսւում է մեր ազգի պատրիարքութիւնը: 1567 Աբգար Թորոսեցին (Եղորդիացին) Վենետիկում հայերէն սաղմոս է տպագրում: 1603 Պարսից Զահաբաս Թագաւորը հայերին գերի է տանում Պարսկաստան: 1765 Սինէոն կաթողիկոսը տպարան է հիմնում Ս. Իջմիածնում:

1771 Մխիթար Սեբաստացին Վենետիկում հիմնում է Մխիթարեան Միաբանութիւնը: 1781 Մերալինք Ղրիմից գաղթելով հիմնում են Նոր Նախիջևան քաղաքը: 1789 Հիմնւում է Զուշի ամրոցը: 1798 Ղարաբաղից 1100 հայ բնուանիք գաղթում են Ղզարի կողմերը: 1795 Կալկաթայում հրատարակւում է «Ազգարար» անունով մեր առաջին պարբերական թերթը: 1825 Լազարեան հայ իշխանները Մոսկուայում ճեմարան են կառուցանում: 1825 Ներսէս Առաքելեցի արքեպիսկոպոսը (Ապա Ներսէս Ե. կաթողիկոս) Թիֆլիսում հիմնում է Ներսիսեան Ազգային Հոգեւոր Իւրանոցը: 1828 40 հազար հայ գաղթում են Ռուսաստան: 1837 Հաստատւում է Ս. Իջմիածնի Սինոդը: 1844 Մոսկուայում հիմնւում է Կասեան Հայոց բարեգործական Ընկերութիւնը:

1857 Վախճանւում է Թիֆլիսում Ներսէս Ե. կաթողիկոսը 96 ամաց: 1858 Ղրիմի Թերգոսիա քաղաքում բացւում է Խալիպեան Ուսումնարանը: 1860 Տաճկահայոց տրւում է ազգային «Սահմանադրութիւնը»: 1863 Բագւում հիմնւում է Հայոց Մարդասիրական Ընկերութիւնը: 1868 Ս. Իջմիածնում հրատարակւում է «Արարատ» ամսագիրը: 1869 Թիֆլիսում բացւում է Գալիանեան Հայ Օրիորդաց Ուսումնարանը: 1873 Ս. Իջմիածնում բացւում է Հոգեւոր Ճեմարանը: 1877 Թիֆլիսում բացւում է Յովնանեան — Մարիամեան Օրիորդական Ուսումնարանը: 1878 Բերլինի Վեճաժողովում Տաճկահայոց համար ստորագրւում է Ինքնավարութեան 61-րդ յօդուածը: 1881 Թիֆլիսում հիմնւում է Կովկասեան Հայոց բարեգործական Ընկերութիւնը:

ԿՈՎԿԱՍԵԱՆ ՅՈՒՑԱՀԱՆԴԻՍ
ԲՈՐԺՕՄԻ անտառալին պալիլիօն.

ԹՈՒՍԱՅ ԿԱՅՍԵՐՈՒԹԵԱՆ ՆՂԱՆԱԻՈՐ ՎԱՐՉԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒ-
ԹԻՒՆՆԵՐԸ:

Պէտքէն իրենց

Նախագահ Ն. Կ. Բ. մեծ իշխան ՄԻԽԱՅԻԼ ՆԻԿՈԼԱՅԵՎԻՉ

1. Օրէնքների դեպարտամենտի նախագահ Դմիտ. Մարտ. Սոլսկի:
2. Քաղաքական և հոգեւոր գործերի դեպ. նախ. Նիկ. Իվ. Ստոեանովսկի:
3. Պետական տնտեսութեան դեպ. նախ. Ալ. Ազեեւ Աբազա:
4. Առանձին (ժամանակաւոր) խորհրդարան մատուցած խնդրագիրներն են-
ների վերահայեցողութեան համար. նախ. Միխ. Ֆէդ. Գոլդգոլեր:

Կառավարչի ծերանոց (սենատ):

- I. Դեպարտամենտի աւագ դատախազ Կ. Ա. Բիլբասով:
II. ,, ,, նախ. Եակ. Գր. Եսիպովիչ:
III. ,, ,, ,, Կոնստ. Իվ. Դոմոնտովիչ:
IV. ,, ,, ,, Ալ. Իվ. Պետտնիցկի:
Սահմանաչափութեան դեպ. նախ. Նիկ. Նիկ. Գերարդ:
Հերոլդիայի դեպ. նախ. Ալի. Ֆէդ. Գրոտ.

Նախարարի ծերանոց

Նախագահ Նիկ. Խրիստ: Բանջէ:

ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՈՅ

Տ. Տ. ՄԱԿԱՐ Ա.

ԾԱՅՐԱԳՈՅՆ ՊԱՏՐԻԱՐԺ ԵՒ ԿԱԹՈՒ-
ՂԻԿՈՍ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՅ:

ՍՈՒՐԲ ԻՋՄԻԱԾԻՆ

Անդամք Սինոդի

- Գեր. Երեմիա եպիս. Գալստեան
,, Սուքիաս — Պարզեանց
,, Ներսէս — Խուրաւիւրդեան
,, Սարգիս — Տ. Գասպարեան
,, Արիստակէս — Դաւթեան

Վանական վարչութիւն

- Աւագ. Դեոնդ. վ. Յովակիմեան
,, Սահակ աբեղայ Ամատունի
,, Ներսէս վրդ. Հայկազունի

Տպարանական ժողով

- Նախագահ Արիստակէս եպիս. Դաւթեան
Աւագ. Գեորգ վրդ. Մարտիրոսեան
,, Եղիա — Հ. Տալալեանց
,, Սահակ աբեղայ Ամատունի

Միաբանք

- Գեր. Մկրտիչ աբեղայ. Բաբամեան
Յովաննէս եպիս. Տ. Տարուսեան
Արթ. Եղիշէ վարդապետ Ամատունի
,, Դրեգոր — Գառնակեան

ՏԱԹԵՒ

- ,, Յովակիմ — Ղամէքեան
,, Սահակ — Բաղդասարեան
,, Յովաննէս — Դպիր Վարդանեան
,, Դեոնդ. — Յովակիմեան
,, Վահրամ Աբեղայ Սիւրուհի
,, Գեորգ — Ռշտունի
,, Ներսէս — Ղազարեան
,, Նահապետ — Նահապետեան
(տեսուչ ճեմարանի)

- Աղամ սարկաւազ Արզումանեան
Ալեքեղ — Նաւումեան
Նիկողայոս — Ղախեան
Կարապետ — Տ. Մկրտչեան
Գեորգ — Չօրէքեան
Գարեգին — Յովսէփեան

Առաջնորդութիւն ի ռուսահայ

ԵՐԵՒԱՆ

- Պաշտօնէր Երեմիայի
Սուքիաս եպիսկոպոս Պարզեանց
Անդամք Կոնստանտինոպոլի
Գեորգ ա. ք. Թադիստոսեան
Պօղոս ք. Ալվազեան
Մկրտիչ ք. Տ. Մկրտչեան

Հոգեւոր կառավարութիւնը Երեւանայ
վիմակին

ԱԼԷՔՍԱՆԴՐԱՊՈԼ

- Աւագ. Յովսէփ ա. ք. Կոստանեանց
,, Մարտիրոս ք. Տ. Պօղոսեան
,, Յակովբ ք. Ամատունի

ԿԱՐՍ

- Պաշտօնէր Առաջնորդի
Յուսիկ վարդապետ Մովսիսեան
Աւագ. Միլքիսեղ ք. Մանուկեան
,, Միլաս ք. Տ. Պետրոսեան

ՀԻՆ—ՆԱԽԻՃԵԻԱՆ

- Պաշտօնէր Առաջնորդի
Աւագ. Մկրտիչ ա. ք. Խահակեան
,, Մկրտիչ ք. Տ. Սարգսեան

Փոխնորդ Առաջնորդի և վանահայր
Անանիա վարդապետ Համազասպեան
Աւագ. Սարգիս ք. Տ. Սահակեան
,, Վարդան ք. Տ. Յարութիւնեանց

ԲԵՍԱՐԱԲԵԱ

Առաջնորդ Վեռնիկ

(Պարապ)

Անդամք Կոնստանտինոպոլի

Նախագահ Համազասպ վրդ. Համազաս-
պեանց
,, Բարսեղ ա. ք. Ղազանճեանց

Հոգեւոր կառավարութիւնը Վիմակին
Բեսարաբիոյ

ՆՈՐ—ՆԱԽԻՃԵԻԱՆ

Աւագ. Սարգիս ք. Մաքսիմեանց
,, Մարտիրոս ք. Դանձապետեանց

Ս. ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ

Աւագ. Գեորգ ա. ք. Խանթարեանց

ՄՈՍԿՈՒԱ

Աւագ. Յարութիւն ա. ք. Տէր Ղու-
կասեանց
,, Յարութիւն ք. Պոպովեանց

ԳՐԻԲՈՐԻՑԻՆ

Աւագ. Դաւիթ ա. ք. Դանիլեանց

ԱՍՏՐԱԽԱՆ

Առաջնորդ Վեռնիկ

Գեորգ եպիսկոպոս Սուրենեանց

Անդամք Կոնստանտինոպոլի

Յովսէփ ա. ք. Բունիաթեանց
Միլաս ք. Միլքիսեանց
Դաւիթ ք. Դադամեանց
Դաբիէլ ք. Բախրեանց

ՓՈՍՏ ԵՒ ՀԵՌԱԳԻՐ

Ամենայն տեսակ թղթակցութիւնների յանձնելն ու ստանալը, նոյնպէս և փոստաչին նամակադրոշմների, դրոշմաւոր ծրարների ու բաց նամակների բլանկների վաճառումը կատարուում է նամակատանը առաւօտեան 8 ժամից մինչև 2 ժամը:

Հասարակ և պատւիրած նամակները բացի վերոյիշեալ ժամերից ընդունւում են նաև երեկոյեան 5—7 ժամը: Նոյն ժամերին վաճառւում են նոյնպէս նամակադրոշմեր, դրոշմաւոր ծրարներ ու բաց նամակի բլանկներ:

Կիւրակի և հետեւեալ տօն օրերին փոստատունը բաց է առաւօտեան 8 ժամից մինչև 11-ը:

Քրիստոսի քառասնօրեայ Գալստեան, ս. Աստուածածնի աւետման, Զատիկ երրորդ օրը, Յիսուսի Համբարձման, պաշտօնակերպութեան, ս. Աստուածածնի ծննդեան և վերափոխման, ս. Խաչի վերացման, ս. Աստուածածնի Ընծայման Ի տաճարն և Քրիստոսի ծննդեան երկրորդ օրը:

Իսկ փոստատունը միանգամայն փակ է լինում՝ Կայսեր և Կայսրուհու անուանակոչութեան տօներին, Նոր-տարին, Քրիստոսի ծննդեան օրը, Զատիկի առաջին և երկրորդ օրերը, և Հոգու Գալստեան օրը և Զրօրհնէքին:

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԻ ԱՐԺԷՔԸ:

1. Փակած հասարակ նամակն արժէ 7 կ. իւրաքանչիւր լօտը: Եթէ մի լօտից աւելի է նամակը, իսկ վրէն կպցրած է 7 կոպէկանոց դրոշմ, ստացողից պահանջւում է մնացած կշռի կրկնապատիկ արժէքը: Առանց դրոշմի կամ 7 կոպէկից պակաս դրոշմով նամակ չի ուղարկւում, բացի արտասահմանից, ուր ստացողից պահանջւում է կրկին արժէքը: Փակ նամակի ամենամեծ կշիւը 5 ֆունտ է կամ 160 լօտ:

2. Փակ պատւիրած նամակ: Բացի կշռի համեմատ 7-ական կոպէկ վճարից առնւում է նաև 7 կոպէկ և կորցնելու դէպքում տրւում է ուղարկողին 10 ռուբլի վարձատրութիւն: Այդպիսի նամակի հասցէի երեսին պէտք է գրուած լինի «պատւիրած»: Պատւիրած նամակի համար փոստաչին վարչութիւնից տրւում է ապահովագիր: Պատւիրած նամակը կարելի է նաև ձգել փոստարկղի մէջ, սակայն այդ դէպքում

փոստ-հեռագրական Վարչութիւնը պատասխանատու չէ նամակի կորստեան համար, թէպէտ և նա կուղարկուի պատրած նամակի համար սահմանւած կարգով: Արգելւած է փող ուղարկ թէ հասարակ և թէ պատւիրած նամակներով. այդպիսի ճանապարհ ուղարկւած դրամները գրաւվում են գանձարանի կողմից:

Յանձն. Իրաւունք չկայ փակ նամակ դնել ծրարների մէջ (ПОСЫЛКЕ), այդպիսի նամակների լօտին 1 ռուբլի տգանք է վերցնւում:

3. Բաց նամակը արժէ 3 կոպէկ, պատասխան վճարով 6 կոպէկ: Կարելի է ամեն լեզուով գրել, նաև թուանշաներով ու մատիտով: Այդպիսի նամակի վերայ բան կապել կամ կպցնելու չէ տրւում:

4. Փաթեթաւոր թղթակցութիւն: Փաթեթով այ, կամ չըկպցրած ծրարներով թույլ է տրւած ուղարկել—գործնական թղթեր, ապրանքների նմուշներ և այլ և այլ տպագիր գործեր: Նարակ փաթեթներից առնւում է իւրաքանչիւր 4 լօտին 2 կոպէկ, սկ պատւիրածի համար, բացի դորանից, նաև 7 կոպէկ: Փաթեթներ մէջ չպէտք է դրնել նամակ կամ դորա յատկութիւն ունեցող ձագիրներ, ինչպէս նաև դրամ և պէտք է այնպէս լինի յարմարեցրաւ որ հեշտութեամբ կարելի լինի ստուգել: Ամենամեծ չափը 4 ռնտ է (128 լօտ) ամենատեսակ թղթերի համար, իսկ նմուշների հար 20 լօտ:

Գործնական թղթեր համարւում են՝ ամեն տեսի զատաստանական թղթեր, նօտարական և սոցնանման արձանագրութիւններ, հաշիւներ, հրդեհից ապահովող ընկերութիւնների այլ և այլապատճիւրներ, ընտանեկան արձանագրութիւնների պատճէններ, երաժշտական ձեռագիր խաղեր, առանձին ձեռագր աշխատութիւններ և այլն:

Ապրանքների նմուշները պէտք է այնպիսի առարկաներ լինին, որոնք վաճառուելու դէպքում արժէք չունենան: Ապրանքների նմուշների վերայ թույլ է տրուած ձեռագիր նկատւնքներ անել ապրանքի կշռի, չափի, ծաւալի և քանակութեան յին, կամ այնպիսի ցուցմունքներ, որոնք անհրաժեշտ են ապրանքի ծագումն ու տեսակը որոշելու համար:

Տպագիր երկասիրութիւններ համարւում են.—ազիրներ, բրօշուրներ, գրքեր, երաժշտական խաղեր, հասցէի քարեր, տպագրուող երկասիրութեանց սրբագրութեան թերթեր իւր իսական ձեռագրով կամ առանց նորան, նկարներ, լուսանկարներ, աշխադրական քարտէսներ, և առհասարակ ամենատեսակ տպագիր օրինակներ թղթի, մագա-

դաթի կամ ստուգաթղթի վերայ, տպած տպագրութեան, վիճադրութեան կամ այլ քննական եղանակով, բացի ձեռքի կամ գաղափարող մամուլի մէջ ձեռով տպած իրերից:

ԴՐԱՄԱՆ և ԱՐԺԵՔԱՆՈՐ ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐ:

Առաքման խւերը սոքա են.—1. կշիռ. իւրաքանչիւր լօտին 7 կոպէկ, 2. ապահովում. որոշեալ գներով. 3. պատուիրելու ապահովագրով—7 կոպէկ:

Դրամական ձրով ուղարկում է անսահման քանակութեամբ գումար—թղթադր և ոսկէղրամ, պետական տոկոսաբեր թղթեր, բաժնէտոմսեր, տեւթիւնից թույլատրած մասնաւոր ընկերութիւնների ու հաստատութիւնների բաժնէտոմսեր, կտրօններ ու տալօններ, մաքուր դրուագաւ ու մուրհակի թղթեր, պարտադիր ապահովութեամբ իսկական երից ոչ պակաս և ոչ աւելի կրկնապատիկ արժէքից:

Արժէքաւոր ծրներով ուղարկում է բացի վերոյիշեալ դրամներէց (բաց 100 ռուբլուց աւելի) և թղթերից, նաև ամեն տեսակ արժէքաւոր թղթեր և առնարակ այնպիսի առարկաներ, որոնք ուղարկողի (корреспондентъ) չքում գին ունին. այսպիսի թղթերի ապահովութիւնը լինում է ռարկողի բարենկատողութեամբ: Այդպիսի ծրարներում կարելի է գն բաց նամակներ, որոնք ապահովութեան չեն ենթարկուում: Արժէքոր ծրարներին 15.000 ռուբլուց աւելի չի կարելի գին գնել և այն անց կոպէկներ:

Ապահովութեանտուրը մինչև 600 ռուբլին $\frac{1}{2}$ կոպէկ ռուբլուց, 600—1600 ռուբլի $\frac{1}{4}$ կոպէկ, 1 ռ. 50 կ. չաւելուածով, 1600 ռուբլուց բարձր $\frac{1}{8}$ կ. ռուբլուց, 3—50 կ. չաւելուածով:

Դրամական ծրը կաշուէ կապոցով ուղարկելու համար առնւում է (բացի ապահովութեան տուրքից) կշռի համեմատ վարձ հեռաւորութեան նայելով, ինչէս առնւում է ծանրոցի համար:

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԲԱՐԴԻՆԾՎԱԾ ՎՃԱՐՈՎ (НАЛОЖЕННЫЙ ПЛАТЕЖЬ).

Եթէ ուղարկող կամենում է իւր ուղարկած իրերի դրամը ստանալ նորանից, ում ուղարկում է, նա կարող է այդ գումարը բարդել ուղարկած թղթակցութեան վերայ, այսինքն որոշել այն գինը, որ ստացողը պէտք է ստուգանէ իրեն ուղարկած թղթակցութիւնը կամ

ծանրոցը ստանալիս: Թույլ է տրւած վճարը բարդել հետեւեալ ներքին թղթակցութեանց վերայ (տեղական և օտարերկրեայ, բացի Ֆինլեանդիա ուղարկածից),—պատւիրած փակ նամակների, պատւիրած փաթեթաւոր թղթակցութիւնների կամ պատոցների, արժէքաւոր ծրարների և ծանրոցների (արժէքաւոր և չգնահատած):

Ծանօթ. Բարդւած վճարով թղթակցութիւն ուղարկողը պարտաւոր է. ա) հասցէի երեսում գլխին ցոյց տալ բարդած գումարը, գրելով տառերով ու թուերով միւսնոյն ժամանակ այս օրինակ. «Բարդած. . . ռուբլի վճարով. և բ) նոյն տեղ գրել իւր անունը ազգն ու հասցէն (ումից է, փողոց, տան համարը և բնակարանը):

Մի օրինակ արժէքաւոր ծանրոցի հասցէի.

Դրամական

Տասն ռուբլու (10).

Բարդւած քսան և հինգ (25) ռուբլի վճարով.

Երեւան

Նորին . . .

Ա. Բ.-ին

Աստաֆեան փողոց № 0. բնակ. № 0.

Գ. Դ.-ից. Տփլիս. Երեւանեան հրապ. № 0. բնակ. № 0.

Բարդւած վճարի գումարը չը պէտք է 100 ռուբլուց աւելի լինի: Բարդւած վճարով թղթակցութեան համար ճանապարհածախք առնւում է ուղարկողից, բացի սովորական փոստային տուրքից, նաև երկու կոպէկ բարդւած վճարի իւրաքանչիւր ռուբլուց, իսկ երբ վճարը շատ քիչ է՝ 10 կ. ստացւում է չանձնելու համար:

Ծ Ա Ն Ր Ո Յ Ն Ե Ր:

Իբրև ծանրոց կարելի է ուղարկել ամեն առարկաներ, բացի զրամական և արժէքաւոր թղթերից, փակ նամակներից, փաթ փակւած հեղուկից, և այն նիւթերից, որոնք կարող են վնասել ուղարկելի իրերին, օրինակ ուտելիք և դիւրեաւ բռնկող իրերը: Ծանրոցը լինում է գնահատւած և անարժէք: Առաջին դէպքում պէտք է մակագիր դնել վրան «գնահատւած» և մօտը կցել թէ քանի ամբողջ ռուբլու է ծանրոցը: Ինչպէս գնահատւած, այնպէս և անարժէք ծան-

րոցի վերայ պէտք է ուղարկողի հասցէն լինի (անուն, ազգանուն և բնակութեան տեղը): Ծանրոցը պահանջուած է զետեղել արկղի կամ ձիւթապատտառի մէջ և խաչաձև պինդ կապել պարանով: Այն ծանրոցները, որոնց կշիւր 5 ֆունտից աւելի չէ, և որոնք ուղարկուած են երկաթուղու գծի վերայ գտնուած տեղերը, թող է տրւած կարծր թղթի մէջ փակել և կամ ձիւթապատտառի փաթեթով ուղարկել: Ուղարկողը կարող է ծանրոցը կնքել իւր կնքով կողքերի կարերին, բայց պարանի ծալքերը պարտաւորապէս պէտք է կնքին փոստային վարչութեան կնքով: Ծանրոցի կշիւր 3 փթից աւելի չը պէտք է լինի: Ծանրոցի գնահատութիւնը 5000 ռուբլուց աւելի չը պէտք է լինի:

Ծանրոցի ուղարկելու համար վերցնուած է հետեւեալ տուրքը.—
1) ապահովութեան դրամական ծրարների համար որոշեալ գներով, 2) կշռի ա) այն ծանրոցներից, որոնք ուղարկուած են նոյն նահանգի սահմաններում, որտեղից ուղարկուած է ծանրոցը—իւրաքանչիւր ֆունտին վերցնուած է 5 կոպէկ, բ) այն ծանրոցներից, որոնք ուղարկուած են ուրիշ նահանգներ—առնուած է համաձայն հեռաւորութեան ուղարկելու նահանգի գլխաւոր քաղաքից մինչև ուղարկող նահանգի գլխաւոր քաղաքը, այս հաշուով.—

Մինչև 5000	վերստ տարածութեան համար	5 կ.	ֆունտից
500—1000	>	>	10 >
1000—2000	>	>	20 >
2000—3000	>	>	30 >
3000—4000	>	>	40 >
և այլն.			

և 3) ապահովատմսի համար 5 կոպէկ:

Կշռի տուրքի ամենափոքր չափ նշանակած է 20 կոպէկ փոխանակ առաջւան 10 կոպէկի:

29 ՀԱՍՅՐԱԾ ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐ:

Երբ չէ գտնուած այն անձը, որի անունով թղթակցութիւնը ուղարկուած է, թղթակցութիւնը պահուած է Սիբիրում և Կովկասում 3 ամիս, իսկ կապուածութեան ուրիշ տեղերում—2 ամիս. իսկ <ցպահանջ> մակագրով թղթակցութիւնները ամեն տեղ պահուած են 6 ամիս, որից ձեռոյ յետ է դարձնուած և 3 ամիս էլ մնում է նոյնը յանձնած տեղը:

Այսքան միջոցում ուղարկողը կարող է յետ ստանալ իւր ուղարկած թղթակցութիւնը:

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ (Արտասահմանեան) ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐ:

Թղթակցութիւնների հասցէները պէտք է գրել ֆրանսերէն. բայց փոստային վարչութիւնների կողմից կանոնաւոր առաքման համար երկիրը և տեղը, ուր ուղարկուած է, անհրաժեշտ է նշանակել նաև ռուսերէն:

Հասարակ փակ նամակներին պէտք է կպցնել իւրաքանչիւր դրամմին (1¹/₆ լոտ) փոստային առանձին նամակադրոշմ 10 կոպէկանոց: Կշիւր սահմանափակւած չէ: Թույլ է տրւած ինչպէս թերի վճարով, նոյնպէս և անվճար թղթակցութիւններ, այդպիսիները յանձնելու ժամանակ ստացողից առնուած է պատկանեալ վճարը կրկին չափով:

Բաց նամակները—իւրաքանչիւրը 4 կոպէկ, իսկ պատասխանի վճարով 8 կոպէկ:

Պատւիրած թղթակցութիւնները (նամակներ և փաթեթներ) ենթադրուած են ներքին թղթակցութեանց համար սահմանւած կանոններին՝ բայց առնուած է կշռի համեմատ հասարակ—միջազգային թղթակցութեան համար որոշած տուրք, այսինքն՝ իւրաքանչիւր 15 դրամմին (1¹/₆ լոտին) 10 կոպէկ, և պատւիրելու համար 10 կոպ. (նախկին 7 կոպէկի փոխարէն):

Ռուսաց և օտարազգի թղթագրամ և ամեն տեսակ դրամական թղթեր կարելի է ուղարկել արտասահման և ստանալ այնտեղից անսահման քանակութեամբ թէ հասարակ և թէ պատւիրած նամակներով: Հասարակ և պատւիրած նամակներով փող ուղարկելու արդելքը միայն ներքին թղթատարութեան է վերաբերում, այսինքն կապուածութեան ներսը ուղարկելուն:

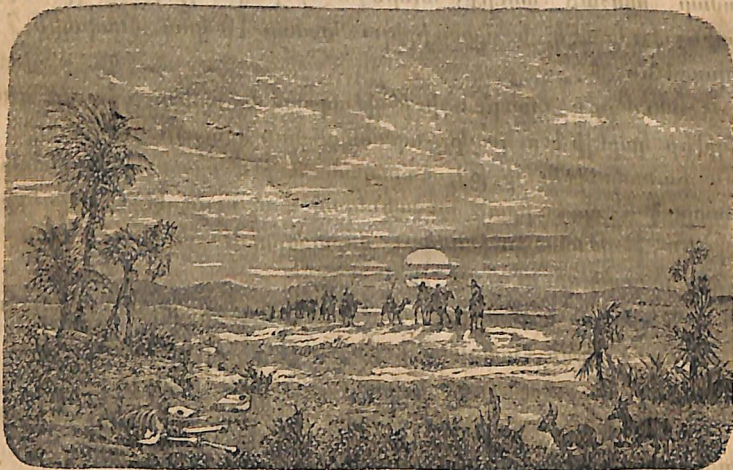
Դրամական կամ արժէքաւոր ծրարները ուղարկելու համար առնուած է տուրք 1) կշռի համեմատ իւրաքանչիւր 15 դրամմին (1¹/₆ լոտին) 10 կոպէկ, 2) ապահովութեան համար ներքին դրամական թղթակցութեանց համար սահմանւած գներով և 3) պատւիրելու և ապահովատմսի համար 10 կոպէկ:

Արժէքաւոր ծրարներով կարելի է ուղարկել—ռուսաց և օտարազգի դրամներ թղթագրամով (ռուսացը մինչև 1000 ռուբլի), ամեն տեսակ տոկոսաբեր թղթեր, մաքուր դրուագաւոր կամ

մուրհակի թղթեր, կտրօններ ու տալօններ, պարտադիր ապահովութեամբ իրանց իսկական գներով:

Ծրարներ ընդունում են փոստատանը ներքին թղթակցութեանց գներով և կանոններով, միմիայն հասցէն ֆրանսերէն է գրուում: Անդր ատլանտեան կողմերը աչպալէս չէ ուղարկում ծրարներ, բայց եթէ արկղներով և տակառիկներով:

Եւրոպական տէրութիւնները, Ասիական Տաճկաստան և անդրատլանտեան երկիրներն ուղարկող ծրարներին և կապոցներին կցւում է հասցէաթերթիկներ և գէկլարասիօններ, իսկ գրամական թղթակցութիւններին, որոնք հիւսիսային Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներն ու Կանադա են ուղարկւում, նաև ստորագրւած հաշիւ, որ պէտք է վաւերացած լինի հիւս. Ամերիկայի Միացեալ Նահանգների հիւպատոսի կողմից, եթէ միայն գումարը 100 դոլլարից աւելի է (118 ու. 75 կ.): Գերմանիա կամ Աւստրո-Ունգարիա ուղարկող չրգնահատւած ծրարների համար, որոնք մինչև 5 կիլոգրամ են կշռում—բացի ներքին թղթակցութեանց գներից առնւում է նաև 26 կոպ., իսկ Դանիա կամ Զվեցյարիա ուղարկւելիքներին՝ 42 կոպ.:

Հ Ե Ռ Ա Գ Ի Ր

ՆԵՐՔԻՆ ՅԱՐԱՏԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Հեռագրի վճարը կազմում է 1) հեռագրական տուրքը (Եւրոպական և Ասիական Ռուսաստանի սահմաններում 15 կոպ., իսկ Ֆինլեանդիայի սահմաններում 12½ կոպ., և 2) իւրաքանչիւր բառի առանձին տուրքը (Եւրոպ և Ասիակ. Ռուսաստան բառին 5 կոպ.) Եւրոպականից Ասիակ. Ռուսաստան անցնող հեռագրին, կամ հակադարձ, բառին 10 կոպ. իսկ Ֆինլեանդիա բառին 2½ կոպ.:

Ուրեմն 10 բառով հեռագիրը Եւրոպական Ռուսաստանում արժէ— հեռագրին՝ 15 կ. և 10 բառին՝ 50 կոպ. ընդամենը 65 կոպէկ:

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՅԱՐԱՏԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Արտասահմանեան հեռագրի համար վճար է վերցնւում միայն բառերի Թւի համեմատ:

Ռուս լեզուի հեռագիրը հաշուելիս բառի ամենամեծ երկայնութիւնը ընդունւած է 7 վանկ, այսինքն եթէ մի բառ 8 վանկ ունի՝ հաշւում է 2 բառ. իսկ օտար լեզուներով հեռագրի իւրաքանչիւր բառի երկայնութիւնը սահմանափակւում է 15 տառով, իսկ ոչ—Եւրոպական լեզուների համար՝ 10 տառ: Կէտագրութեան նշանները հաշուի չեն առնւում: Իւրաքանչիւր 5 թուանշան մի բառ է հաշւում, իսկ ոչ—Եւրոպական լեզուներում իւրաքանչիւր 3 թուանշան՝ մի բառ: Թուերի մէջ մտնող կէտագրութեան նշանները իւրաքանչիւրը մի թուանշանի տեղ է հաշւում: Իւրաքանչիւր ջնջած բառ երկու բառի տեղ է ընդունւում:

Միջազգային հեռագիրներում թույլ է տրւած պաշմանական հեռագրանշաններ (ֆրանսիական լեզուով) և իւրաքանչիւր աչպալիսի նշան ընդունւում է մի բառի տեղ: Պաշմանական նշանները սոքա են.

P. P.—poste payée

Rp. D.—վճարւած պաշմանաժամով պատասխան.

Er.—էստաֆէտի համար վճարւած.

P. R.—վճարւած պատւիրած փոստային առաքումն.

St.—վճարւած պաշտօնական հեռագիր.

R. R.—պատասխանին վճարած.

Fs.—յանձնել չետ.

Ok.—ճանուցումն հասցնելու մասին.

Ts.—ստուգութիւնը մեզ մօտ է:

Լատինական տառերով գրւած հեռագիրներ ընդունուած են գոյութիւն ունեցող ամեն եւրոպական լեզուներով: Ներքին հեռագիրներ կարելի է դարձնել օտար լեզուների միմիայն գլխաւոր կայարաններում:

Պայմանաւորով (срочный) հեռագիրը տրւում է ոչ հերթով, այլ իսկոյն կայարանին յանձնելուց չետոյ և պահանջուած է եռապատիկ վճար:

Պատասխանը վճարած հեռագիր: Սկզբից պատասխանի համար վճարւած հեռագրին առնուած է 10 բառի վճար, եթէ հեռագիր ուղարկողը չի որոշել, թէ քանի բառով կամենում է պատասխան ընդունել. եթէ նա որոշում է պատասխանի բառերի թիւը՝ պէտք է նշանակէ այդ թիւը հեռագրի մէջ: Հեռագիրների վերայ դրւում է մակագիր այս ձեւով.—ներքին հեռագրի վերայ «պատասխանը վճարւած», բառերի թիւը որոշած դէպքում «պատասխանը 15 վճարած», իսկ միջազգային հեռագիրներում՝ PR կամ RP'15: Պատասխանելու ամենամեծ միջոցը վեց շաբաթ է:

Մի քանի հասցեով հեռագիր: Եթէ պահանջուած է, որ միևնոյն հեռագիրը այլ և այլ անձանց ուղարկւի այլ և այլ հասցէներով, դորա համար վերցնում է լրացուցիչ վճար—իւրաքանչիւր հասցէի և հեռագրի իւրաքանչիւր 100 բառի համար 15 կոպէկ:

Վերաստուգած հեռագիր: Եթէ ուղարկողը ցանկանում է, որ նորա հեռագիրը, բառերի ապագայ շփոթութիւնից ազատ լինելու համար վերաստուգուի, հեռագրի վերայ մակագրում է «վերաստուգութեան վճարով» (Ts) և դորա համար վճարում է հեռագրի արժէքի 1/4-ը:

100 ՌՈՒՆԴԱԿԱՆ ՄԻ ՏԱՐԻՆ 30ԻՆՈՒՆԵՐԻ ԱՂԻՍԱԿ.

Հաշւելիս՝ տարին ընդունուած է 360 օր, իսկ ամիսը՝ 30 օր:

Օրեր:	Վ օ պ է կ ն ե ր ո վ տ ո կ ո ս ն ե ր:									
	3%	4%	4½%	5%	5½%	6%	6½%	7%	7½%	
1	0,833	1,111	1,250	1,388	1,327	1,666	1,805	1,944	2,033	
2	1,666	2,222	2,500	2,777	3,655	3,333	3,611	3,388	4,166	
3	2,500	3,333	4,750	4,166	4,583	5,000	5,416	5,833	7,250	
4	3,333	4,444	5,000	4,555	6,111	6,666	7,222	7,777	8,333	
5	4,166	5,555	6,250	6,944	7,630	8,333	9,027	9,722	10,416	
6	5,000	6,666	7,500	8,333	9,176	10,000	10,833	11,666	12,059	
7	5,833	7,777	8,750	9,722	11,691	11,666	12,638	13,611	14,523	
8	6,666	8,888	10,000	11,111	12,222	13,333	14,144	15,555	16,666	
9	7,500	10,000	11,250	12,500	13,750	15,000	16,250	16,500	18,750	
10	8,333	11,111	12,500	13,888	15,277	16,666	18,055	19,444	20,833	
11	9,166	12,222	13,750	15,277	16,805	18,333	19,861	21,388	22,916	
12	10,000	13,333	15,000	16,666	16,333	20,000	21,666	23,333	25,000	
13	10,833	14,444	16,250	18,055	19,868	21,666	23,472	25,277	27,083	
14	11,666	15,555	17,500	19,444	21,383	23,333	25,277	27,222	29,166	
15	12,600	16,666	18,750	20,733	22,916	25,000	27,083	29,106	31,250	
16	13,333	17,777	20,000	22,222	24,444	26,666	28,888	31,141	33,353	
17	14,166	18,888	21,250	23,611	25,972	28,333	30,690	33,055	35,416	
18	15,000	20,000	22,500	25,000	27,500	30,000	32,499	35,000	37,500	
19	15,883	21,111	23,750	26,388	29,027	31,666	34,305	36,954	39,582	
20	16,666	22,222	25,000	27,777	30,555	33,333	36,111	38,888	41,666	
21	17,500	23,333	26,250	28,166	32,032	35,000	37,916	40,833	43,750	
22	18,333	24,444	27,500	30,555	33,610	36,666	39,722	42,777	45,883	
23	19,166	25,555	28,750	31,944	35,137	38,333	41,527	44,722	47,016	
24	20,000	26,666	30,000	33,333	36,666	40,000	43,333	46,666	50,000	
25	20,833	27,777	31,250	34,722	38,194	41,666	45,138	48,611	52,083	
26	21,666	28,888	32,500	36,111	39,722	43,333	46,944	50,555	54,166	
27	22,500	30,000	33,750	37,500	41,250	45,000	48,794	52,500	56,250	
28	23,333	31,111	35,000	38,888	42,777	46,666	50,555	54,444	58,333	
29	24,166	32,222	36,250	40,277	44,306	48,333	52,360	56,388	60,416	
Ամիս:										
1	25,000	33,333	37,500	41,666	45,833	50,000	54,160	58,333	62,500	
2	50,000	66,666	75,000	83,333	91,666	100,000	108,333	116,666	125,000	
3	75,000	100,000	112,500	125,000	137,500	150,000	162,500	175,000	187,500	
4	100,000	133,333	150,000	166,666	183,333	200,000	216,666	233,333	250,000	
5	125,000	166,666	187,500	208,333	229,166	250,000	270,833	291,666	312,500	
6	150,000	200,000	225,000	250,000	275,000	300,000	325,000	350,000	375,000	
7	175,000	233,333	262,500	291,666	320,833	350,000	379,166	408,333	437,500	
8	200,000	266,666	300,000	333,333	366,666	400,000	433,333	466,666	500,000	
9	225,000	300,000	337,500	375,000	412,500	450,000	487,500	525,000	562,500	
10	250,000	333,333	375,000	416,666	458,333	500,000	541,666	583,333	625,000	
11	275,000	366,666	412,500	458,333	504,166	550,000	595,833	641,666	687,500	
Տարի:	300,000	400,000	450,000	500,000	550,000	600,000	650,000	700,000	750,000	

**ԴՐԱՄԱԿԱՆ ԳՈՒՄԱՐՆԵՐԻ ԱՐԴԻՒՆՔԻՅ ՎԵՐՅԱՆՈՂ ՏՈՒՐՔԻ
ԿԱՆՈՂՆԵՐԸ:**

1. Դրամական գումարների արդիւնքից վերցնում է տուրք հինգ տոկոս:—

ա) Պետական, հասարակական և ամեն մասնավոր տոկոսաբեր թերթերից:

բ) Պետական, հասարակական, ընկերական բանկերի (акционер-банк) և փոխադարձ վարկի ընկերութեան մէջ ընթացիկ հաշուով կամ տոկոսիքով շահեցնելու դրած գումարների արդիւնքից:

և գ) Կառավարութեան առջև ապահոված երկաթուղիների ընկերութեանց տոկոսաբեր բաժնէտոմսերից:

2. Երկաթուղիների չապահոված բաժնէտոմսերի արդիւնքից 3 տոկոս:

ԱՌԵՒՏՈՒՐԻ ԻՐԱՒՈՒՆՔԻ ՀԱՐԿ:

Ա. գիւղիայի վկայականը ամեն տեղ արժէ 565 ռ.

Բ. > > > առաջին կարգի տեղերում արժէ՝ 120 ռ.:
Երկրորդ կարգի՝ 95 ռ., երր. կարգի՝ 75 ռ., չոր. կարգի՝ 55 ռ. հինգ. կարգի 40 ռուբլի:

Մանր առևտուրի վկայականը. ա. կարգի 30 ռ. բ. կարգի՝ 25 ռ., գ. կարգի՝ 20 ռ., դ. կարգի՝ 15 ռ., ե. կարգի՝ 10 ռ.:

Սալբերով առևտուր անողին վկայականը 6 ռ., շրջափաճառին՝ 6 ռ., Գործակատարների վկայականը. ա. կարգի՝ 35 ռ. բ. կարգի՝ 6 ռուբլի:

Անցագրի վկայականը՝ ա. գիւղի 15 ռ. բ. 6 ռ.:

**ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ Լ ԱՐԴԻՒՆԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱՐԿՈՒԹԵԱՆՅ ՎՃԱՐԵԼԻՔ
ՀԱՐԿ (билет):**

Ա. գիւղի վկայականների հետ առաջին կարգի տեղերի համար՝ 55 ռ. երկրորդ կարգի՝ 45 ռ., երր. կարգի 35 ռ., չորր. կարգի 25 ռ. և հինգ. կարգի 20 ռ.: Բ. գիւղի վկայականների հետ առաջին կարգի տեղերում 35 ռ., 2-դ կարգի 25 ռ., 3-դ կարգի 20 ռ., 4-դ կարգի 15 ռ., 5-դ կարգի 10 ռ.:

Մանր առևտուրի վկայականներ, ա. կարգի 10 ռ., բ. կարգի 8 ռ., գ. կարգի 6 ռ., դ. կարգի 4 ռ., ե. կարգի 2 ռ.:

ԱՐԶԵՍՏԱՆՈՐԱՅ ՎԿԱՅԱԿԱՆՆԵՐԻ ՀԱՐԿ:

Առաջին դասակարգի 10-ից մինչև 16 բանողների. ա. կարգի 30 ռ., բ. կարգի 25 ռ. գ. կարգի 20 ռ., դ. կարգի 15 ռ., ե. կարգի 10 ռ. Երկրորդ դասակարգի 5-ից 9 բանողների, ա. կարգի 20 ռ., բ. կարգի 18 ռ., գ. կարգի 14 ռ., դ. կարգի 10., ե. կարգի 7 ռ.: Երրորդ դասակարգի 2-ից 4 բանողների. ա. կարգի 10 ռ., բ. կարգի 9 ռ., գ. կարգի 7 ռ., դ. կարգի 5 ռ. և ե. կարգի 3 ռ.:

Պ Ա Տ Ե Ն Տ Ի Հ Ա Ր Կ:

Գինէվաճառների տուրքը քաղաքի բնակիչների համար առաջին կարգի 300 ռ., երկրորդ կարգի 150 ռ., երրորդ կարգի 100 ռուբլի. բոլոր քաղաքի բնակիչների համար բացի սահմանած պատէնտի տուրքից (30, 40 և 60 ռուբլու արժողութեան) որոշւած է նաև մի 100 ռ. դասակարգ: Քաղաքից դուրս ապրող բնակիչների համար 100 ռ.:

Տօնավաճառի տոմսեր և վկայականներ. Առաջին կարգի տօնավաճառներում ա. գիւղի բիւլետը 100 ռ. բ. գիւղի 25 ռ., մանր առևտրի բիլետը 6 ռ. գործակատարական վկ. ա. կարգի 6 ռ., բ. կարգի 2 ռ.: Երկրորդ կարգի տօնավաճառներում. ա. գիւղի 50 ռ., բ. գիւղի 12 ռ. 50 կ., մանր առևտրի բիլետը 3 ռ., գործակատարի վկայականը ա. կարգի 3 ռ., բ. կարգի 1 ռ.: Երրորդ կարգի տօնավաճառներում ա. գիւղի 40 ռ., բ. գիւղի 10 ռ., մանր առևտրի բիլետը 2 ռ., գործակատարական վկայականը ա. կարգի 2 ռ., բ. կարգի 75 կ.: Չորրորդ կարգի տօնավաճառներում ա. գիւղի 25 ռ., բ. գիւղի 6 ռ., մանր առևտրի բիլետը 1 ռ. 50 կոպ., գործակատարական վկայականը ա. կարգի 1 ռ. 50 կ., բ. կարգի 50 կ.:

Բացի արքունի հարկից առևտրական վկայաթղթերից վերցնում է լրացուցիչ տոկոսի տուրք գիւղական և քաղաքային հաստատութեանց օգտին հետեւեալ չափով—ա. և բ. գիւղի վկայականներից 15% ոչ աւելի, և միւս ամեն վկայաթղթերից ոչ աւելի քան 10%:

ԴՐՈՒՆԳԱՆՈՐ ԹՂԹԵՐԻ ՀԱՐԿԸ:

Դրուցական

ակտերի գումարը.		թերթի գինը.		ակտերի գումարը.		թերթի գինը.	
50-ից	մինչև	50	10	2000-ից	մինչև	3200	3,70
100	"	100	15	3200	"	4000	5,15
200	"	200	30	4000	"	6400	6,80
300	"	300	40	6400	"	8000	9—
400	"	400	55	8000	"	10000	11,40
500	"	500	70	10000	"	12000	13,80
600	"	600	80	12000	"	15000	15,60
700	"	700	90	15000	"	20000	21—
800	"	800	1—	20000	"	25000	27,60
900	"	900	1,15	25000	"	30000	33,60
1000	"	1000	1,20	30000	"	40000	42—
1500	"	1500	1,90	40000	"	50000	54—
2000	"	2000	2,50				

Արձանագրութիւնների (актовий)

50-ից	մինչև	300	1,25	13000-ից	մինչև	15000	53—
300	"	900	3,10	15000	"	18000	63—
900	"	1500	5,40	18000	"	21000	71—
1500	"	2000	7,10	21000	"	30000	103—
2000	"	3000	11—	30000	"	45000	156—
3000	"	4500	15,65	45000	"	60000	211—
4500	"	6000	20,30	60000	"	90000	312—
6000	"	7500	28—	90000	"	120000	415—
7500	"	9000	31—	120000	"	150000	519—
9000	"	10000	36—	150000	"	225000	781—
10000	"	12000	41—	225000	"	300000	1031—
12000	"	13000	48—				

ԴՐՈՒՆԳԱՆՈՐ ՀԱՐԿ ՏՈՎՈՍԱՆԵՐ ԹՂԹԵՐԻՑ.

1. Ուսումնական տեսակ առևտրական, արդիւնաբերական, վարկի և երկաթուղային ընկերութեանց բաժնէտոմսերը, պարտաթղթերը և գրաւթղթերը, գիւղային և քաղաքային հասարակութիւնների և այլ հասարակական հիմնարկութեանց արձակած պարտաթղթերը, ինչպէս, նաև օտարազգի ամեն տեսակ ֆօնդեր, բաժնէտոմսեր, պարտաթղթեր և գրաւթղթեր ենթարկվում են, իւրաքանչիւր համարն առանձին, գրուագաւոր հարկի հետեւեալ չափով:

մինչև	50	15	4.
50-ից	մինչև	100	80 "
100	"	250	1 " 25 "
250	"	500	2 " — "
500	"	1000	3 " — "
1000	"	2000	4 " — "
2000	"	3000	5 " — "
3000	"	4000	6 " — "
4000	"	5000	7 " — "
5000	"		10 " — "

2. Առաջին յօդուածում ցուց տուած քանակութեամբ գրուագաւոր տուրքը վերցնում է ռուսաց տոկոսաբեր թղթերից գործադրութեան մէջ մտնելու սկզբում, իսկ օտարազգի տոկոսաբեր թղթերից— երբ նոքա մուտք են գործում շրջաբերութեան համար կաշսերութեան սահմաններում:

Դրուագաւոր հարկը երկու տեսակ է սահմանւած. 1) հասարակ 80, 60, 15, 10 և 5 կոպէկ արժողութեամբ. և 2) համեմատական չափով ակտի գումարի համեմատ. ա) անձնական պարտքի պարտաւորութեամբ ակտերի համար և բ) այլ ունեցւածքով պայմանաւորւած ակտերի և զօկումէնտների համար:

80 կոպէկանոց դրուագաւոր հարկին ենթարկւում են. 1) մասնաւոր անձանց ատենական տեղերին և պաշտօնական անձերին մատուցած ամեն տեսակ խնդիրներ, յայտարարութիւններ, բողոքներ, պատասխաններ, հերքումներ, և այս թղթերի պատճէնները. 2) պաշտօնական անձերից և ատենական տեղերից տրուած որոշումների ու վճիռների պատճէններ, տեղեկութիւններ, վկայականներ, վաւերացումներ (удостоверение), տրուած գիւղական, քաղաքական և համայնական հաստատութիւններից: 3) հաւատարմութիւն. 4) կտակներ. 5) սահմանորոշական գրքեր մասնաւոր անձանց տուած. 6) պետական հաստատութիւններից ու պաշտօնական անձերից խնդրատուներին տուած յայտագիրներն ու յայտարարութիւնները իրանց խնդիրներին իբրև պատասխան:

50 ռուբլուց բարձր զօկումենտները սոքա են. տան հաստատութեան և տիրապետութեան վկայութիւնը: 2) յանձնարարականներ. 3) Պահպանութեան և գրաւական թղթեր. 4) բաժնէտոմսեր և պարտաթղթեր, ինչպէս նոցա գներու, աշխատքի և փոխարինելու ժամանակ. 5) քաղաքներում բնակարան վարձելու պայմանաւորութիւնը (առանց բնակարանների տետրի (кварт. книжка). բացառութեան), եթէ միայն վճարը 500 ռուբլուց աւելի է: Վճարի հատուցման մասին մակագրութիւնը տուրքի չէ ենթարկւում. 6) 500 ռուբլուց ոչ պակաս պարտաւորական պայմանագրի յանձնման մասին մակագրութիւնը:

60 կոպէկի դրուագաւոր տուրքի ենթարկւում են.—անցագրերը, անձնաւորութեան ներկայացնող բիլէտները և կարճատև բացակայութեան թղթերը:

15 կոպէկ դրուագաւոր տուրքի ենթարկւում են.—50 ռուբլուց պակաս արժողութեամբ արձանագրութիւններն ու վաւերացումները:

10 կրպէկ դրուագաւոր տուրքի ենթարկուած են.—հոգեւորականների անցագրերը, բիւէտները, կարճատե արձակուրդի վկայաթղթերը, մաքսատան ներկայացուող նակլադնոյները, 5 ռուբլուց աւելի գումարի ստացականները:

5 կրպէկանոց դրուագաւոր տուրքի ենթարկուած են.—1) ատենական տեղերի ստացականները խնդիրների, փողի, վկայաթղթերի (դօկումենտ) և այլն ստացման մասին. 2) 5 ռուբլուց վեր գումարի արձանագրութիւններն ու դօկումենտները. 3) քաղաքացիների ու զիւղացիների ամսօրեայ արձակուրդի վկայաթղթերը. 4) 50 ռուբլուց պակաս գումարի ստացուածքի մասին արած կարգադրութիւնները. 5) 50 ռուբլուց պակաս գումարի պարտաւորական պայմանագիրն ուրիշին յանձնելու դաշնագիրը. 6) 50 ռուբլուց պակաս գումարի անձնական փոխարինութեան կարգադրութիւնները. 7) 5 ռուբլուց աւելի փողի ստացման ստացականը (5 ռուբլուց պակաս տուրքի չէ ենթարկուած), 8) 5 ռուբլուց աւելի գումարի, ապրանքի կամ այլ ստացուածքի ստացումն ապահովող հաշիւները:

Տուգանք դրուագաւոր հարկ չվճարելու կամ պակաս գնով դրուագաւոր թուղթ գործադրելու դէպքում՝ որոշուած է տասնապատիկ աւելի քան չը գործադրած կամ պակաս գնով թերթերի արժէքը:

Դրուագաւոր տուրքից ազատ են հետեւեալ տեսակ խնդիրներն ու այլ թղթերը.—1) քրէական. 2) զինուորագրութեան. 3) գանձարանին հասանելի տուրքը վերադարձնելու մասին. 4) Գիւղացիների կեանքի և նոցա հասարակական կառավարութեան շինութեան վերաբերեալ գործերի մասին. 5) դպրոցական գործերի. 6) արքունի բանկի և նորա բաժանմունքների. 7) հասարակական տիրապետութեան տակ գտնուող հողերի սահմանաչափութեան. 8) պարտատէրերի ժողովի (КОММУНАЛЬ), 9) թոշակ ստանալու խնդիրներն ու այլն ստանալու յանձնարարականները. 10) ծառաների հաշիւները տնային ծախսերի մասին. 11) փոստային վարչութիւնը տրուող խնդիրներն ու յատարարութիւնները. 12) երգուեալ ատենակալներին տուած բժշկական վկայականները. 13) բարձրագոյն մատուցած խնդիրներն. 14) վարչական անձանց բողոքներն գաւառները քննութեան գնացած ժամանակ, 15) վկայած չբաւորներ, 16) պետական ագնուականական հողային բանկի՝ փոխառուներին տուած պարտաւորական ստորագրութիւններ:

Լրացուցիչ օրէնքներ դրուագաւոր տուրքի մասին՝ հասարակական ար-

ձանագրութիւններին նոցա կատարած տեղը տուրք ստանալը տեղի է ունենում դրուագաւոր թղթի գների մասին 1874 թուի ապրիլի 27-ին բարձրագոյնս հաստատուած ցուցակի կրկնապատիկ արժէքով:

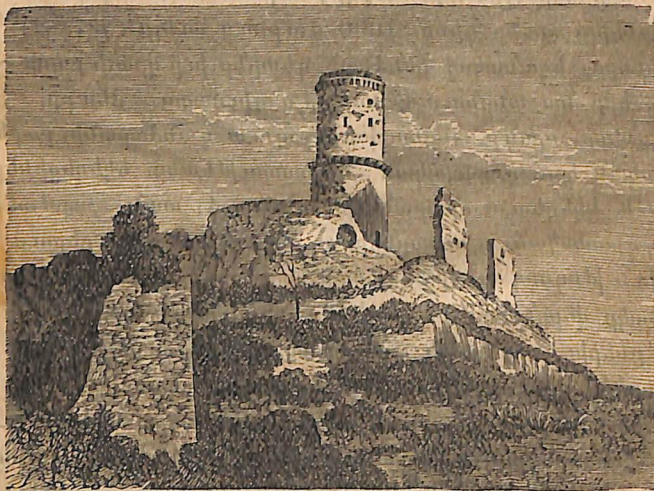
ՍՏԱՅՈՒՆՔԻ ՄԷԿԻՅ ՄԻԻՍԵ ԱՆՑՆԵԼՈՒ ՀԱՐԿԸ:

1) Հաստատման հարկ՝ Ստացուածքի մէկից միւս ձեռքն անցնելիս որպէս կատարեալ սեպհականութիւն, վարձատրութեան եղանակով, այս փոխադրութիւնը հաստատող արձանագրութիւններից վերցնում է հաստատման հարկ կալուածքի գնահատութեան արժէքի 4% չափով: Առանձին գներ են որոշուած գանազան տեսակ կալուածքների համար, որոնցից ցածր չեն կարող հաստատման կուպչիպի մէջ մտնել, թէպէտ և կալուածքը արդարև որոշուած գներից պակաս գնով լինի վաճառուած:

2. Ձրիաբար մէկից միւսն անցնող ստացուածքից վերցնուող հարկը: Այն ստացուածքը, որ թէ ժառանգութեան (օրէնքի կամ կտակի և կամ անժառանգութեան իրաւունքի զօրութեամբ) և թէ Ամենողորմածաբար ընծայման և այլ ձրիաբար արձանագրութիւններով անցնում է մէկից միւս անձին, հարկի են ենթարկուած, հետեւեալ օրէնքների զօրութեամբ: Հարկից ազատ են համարուած.—1) այն կալուածքները, որոնց զինը, 1000 ռուբլուց աւելի չէ, 2) զիւղացուն սահմանորոշ եղանակով յանձնած գետինը իւր վրայի բոլոր շինութիւններով, երբ նա անցնում է նոյնպէս զիւղացու ձեռքը. 3) այն կալուածքները, որոնք անցնում են յօգուտ գանձարանի, բարեգործական գիտնական կամ դպրոցական հաստատութեանց, եկեղեցիներին, վանքերին և եկեղեցույ միաբանութեան և 4) տան շարժական կաշքը (բացի դրամական գումարներից), որ արդիւնք չէ բերում և ժառանգութիւն թողնող անձի առևտրի կամ արդիւնաբերութեան առարկան չէ: Հարկը վերցնում է հետեւեալ քանակութեամբ.—1) այն ստացուածքներից, որոնք մի ամուսնուց միւսին, ուղիղ գծով շառաւիղող ազգականներին, որդեգիրներին և որդուց կանանց—1% չափով. 2) այն ստացուածքներից, որոնք անցնում են խորթ որդուն ու խորթ աղջկան, եղբայրներին և քույրերին (ինչպէս հարազատ, նոյնպէս և համահայր ու համամայր) և մեռած եղբայրների ու քույրերի որդուց 4% 3) այն ստացուածքներից, որոնք բացի վերոյիշեալ 2-դ կէտում յիշուած ազգականներից անցնում են ուրիշ ազգականներին կողքի երրորդ աստիճանի, նոյնպէս և չորրորդ շառաւիղի ազգականներին—6% չափով:

4) այն ստացւածքներէից, որոնք անցնում են սոյն չօղւածի (3) 1—3 կէտերում յիշւած անձանց—8% չափով:

Ժառանգութեան ստացւածքի գնահատութիւնից ազատ են հետեւեալ դրամները. 1) ծառայողների ուժիկները, բանւորների վարձը, ժառանգութիւն թողնող անձի մահամերձ հիւանդութեան ժամանակ տւած բժշկական օգնութեան համար տրւելիք վարձատրութիւնը և խնամատարութեան վարձը, որոնք տակաւին հատուցած չեն լինում մինչև մահւան ժամը. 2) Նոյն անձի թաղման ծախսը. 3) մինչև ժառանգութեան յայտնւիլը դիզւած արքունի, քաղաքային, զիւղական ու հասարակական տուրքերի ապառիկները, 4) վարկային հաստատութեանց կանոնների համաձայն ապահոված պարտքերը, նոյնպէս և գրաւականով ապահոված (մինչև ժառանգութեան յայտնւիլը) դրամագլուխը իւր աճած տոկոսիքով. 5) ժառանգութիւնը թողնող անձի պարտքերը մուրհակագրով և ուրիշ պարտաւորագրերով. և 6) այն պարտքերը, որոնք ապացուցւած են օրինաւոր պահւած առևտրական գրքերով:

Մ Ո Ւ Ր Հ Ա Կ

Մուրհակով պարտաւորել չեն կարող 1) հոգևոր կոչումի անձինք ամեն դաւանութեան. 2) անշարժ կալուածք չունեցող զիւղացիք, եթէ առևտրական վկայական չունին վերցրած. 3) զինւորական ամեն դասակարգի ստորին աստիճանի անձինք, որոնք գտնւում են զինւորական ծառայութեան մէջ: 4) Պսակւած կանայք և օրիորդներ, ուսկական ծառայութեան մէջ: 4) Պսակւած կանայք և օրիորդներ, որոնք ծնողներից չեն բաժանւած, թէպէտև լինին չափաւաս, իրաւունք չունին մուրհակագրով պարտաւորել. սակայն եթէ կինը առևտրական հաստատութիւն կամ գործ ունի իւր անունով, նա կարող է առանց մարդու համաձայնութեան մուրհակագիր տալ: Վերը յիշւած անձերից որ և է մէկի տւած մուրհակները չեն ընդունւում իբրև մուրհակ, բայց դատարանի նկատողութեամբ կարող են պարտաւորագրի նշանաբան կուլթիւն ունենալ: Այն անչափաւասը, որ մուրհակը տալիս իրան չափաւաս է անւանւում, պարտքը վճարելուց չէ ազատւում: Յառաջարկ տրուած մուրհակները պէտք է առաջարկւին վճարման համար 12 տրուած մուրհակները պէտք է անձանցից: Պայմանաժամն անցնում է.— ամսւան ընթացքում գրելու օրւանից: Պայմանաժամն անցնում է.— այս ինչ թւից այսքան օրով կամ ամսով գրած մուրհակների համար— վերջին օրը անցնելուց յետոյ, այն մուրհակների համար, որոնց վճարումը օրը անցնելուց յետոյ, կամ նոյն իսկ տօնավաճառի մար որոշւած օրւայ նախընթաց օրը, կամ նոյն իսկ տօնավաճառի մար, որոնց վճարումը սովորական պայմանաժամով է լինում—ստացման մար, որոնց վճարումը սովորական պայմանաժամով է լինում—ստացման մար, որոնց վճարումը սովորական պայմանաժամով է լինում—ստացման մար, որոնք օր այն մուրհակների համար, որոնք տրուած են ցպահանջ, և 10 օր—այնպիսիների համար, որոնք որոշեալ պայմանաժամով են տրուած: Եթէ վճարման պայմանաժամը կամ վերջին օրը տօն կամ ոչ—ատենական օր է գալիս, կամ հրէից համար շաբաթ օրը, աչդ դէպքում նա յետաձգւում է, բայց միայն մինչև միւս օրը: Վճարել չը կարողանալու դէպքում ստորագրողը այդ մասին յայտնում է և նորան տրվում է միօրեայ միջոց յայտնելուց յետոյ: 2ր վճարուած մուրհակը պէտք է նօտարին ներկայացնել բողոքելու:

Մուրհակը իւր ոյժը կորցնում է հետեւեալ դէպքերում 1) եթէ ցպահանջ մուրհակը չը բողոքուի մի տարուայ ընթացքում, հաշուելով մուրհակի թուի հետեւեալ օրւանից. 2) պայմանաժամով կամ նոյնպէս ցպահանջ մուրհակը, երբ բողոքելուց յետ երկու տարուայ ընթացքում չառաջարկուի վճարման համար: Երկու դէպքումն էլ մուրհակը պահւանում է իւր նշանակութիւնը որպէս հասարակ պարտքի պարտաւորողի տաան տարուայ ընթացքում:

ՆՕՏԱՐՆԵՐԻ ՎԱՐՉԱՏՐՈՒԹԵԱՆ ՉԱՓԸ:

1 Նօտարական արձանագրութիւնների կատարման համար ո. կ. մինչև 500 ուրբիլի գումարի	2 —
500-ից 1000 ուրբիլի	3 —
1000 ուրբիլից վեր	4 —
և բացի դոցանից 10 կոպ. (100 ուրբիլից) արձանագրութեան գնից:	
2 Պարտաւորագրերի մուրհակների վաւերացման և նոցա բողոքման համար Մինչև 500 ո.	50 —
500-ից բարձր.	1 —
և բացի դոցանից 10 կ. (100 ո.) գումարից:	
3 Պաշտանագրերի վաւերացման համար: Մինչև 500 ո.	1 —
501—1000 ո.	1 50 —
1000 ո. բարձր.	2 —
և բացի դոցանից 10 կ. (100 ո.) արձանագ. գնից	
4 Այն արձանագրութիւնների ու դաշնագիրների կատարման և վաւերացման համար, որոնց առարկաների գումարը չի կարելի որոշել—վերցնելու է 1000 ո. արձանագրութեանց գինը:	
5 Պատճէնի ստուգութիւնը վաւերացնելու համար առաջին թերթից.	25 —
հետեւեալ թերթերից, երեսը 25 տող հաշուելով, իւրաքանչիւրից.	10 —
6 Ստորագրութիւնը վաւերացնելու համար ստորագրութ. համար. —	10 —
7 Հաւատարմագրեր վաւերացնելու (հաշտարար դատարանների և միջնորդական պարտաւորագրերի համար) Մէկ թերթին	1 —
Եթէ մի քանի թերթ է Առաջին թերթը.	1 —
հետեւեալ թերթից ամեն մէկը.	50 —
8 Փաստաթղթերի ներկայացնելու ժամանակը վաւերացնելու համար	25 —
9 Արձանագրութիւնների գրքում զանազան թղթեր անցկացնելու համար, նոյն գրքի տողին.	2 —

10 Արքունի զանձարանից թռակ ստացող անձի կենդանի լինելը վաւերացնելու համար Մինչև 30 ո. տարին.	3 —
31-ից 100 ո.	10 —
300-ից վեր.	20 —
բացի թռակից ուրիշ ամեն զէպքերի համար.	50 —
11 Մէկ անձից միւսին տալիք ծանուցագիրը պատրաստելու և առ այն վաւերագիր տալու համար.	50 —
12 Նօտարին տրուելիք վաւերաթղթի մէջ հակառակ կողմի ասածները մոցնելու համար.	50 —
13 Փաստաթղթեր պահպանելու համար, բացի դրամական և զանազան տեսակ թղթերից, իւրաքանչիւր փաստաթղթի համար ամսական.	25 —
Ծրարում փակուածի համար ամսական իւրաքանչիւրին վճարը 6 ամսականը առաջ է տրուում:	50 —
14 արձանագրութեան և վաւերաթղթի կատարման կամ վաւերացման ժամանակի մասին քաղուածքի կամ զրաւոր վկայութեան համար	50 —
15 Կրկին քաղուածք տալու համար, իւրաքանչիւր տողին.	1 —
Նօտարի գրասենեկից դուրս կատարուող գործողութ. համար. Մաշաքաղաքներում	3 —
Նահանգական քաղաքներում.	2 —
Գաւառներում.	1 —
Քաղաքի գծից դուրս իւրաքանչիւր վերստի համար.	10 —
Երկաթուղիով գնալու զէպքում երկրորդ կարգի վճար. Ձրջելիս ժամանակի կորուստի փոխարէն վարձ մաշաքաղաքներից	
Նահանգական քաղաքները.	3 —
Ուրիշ տեղեր.	2 —

Եթէ միայն այս ուղևորութիւնը մի օրից աւելի չէ լինելու:

2ԱՓԵՐ, ԿԶԻՌՆԵՐ ԵՒ ԴՐԱՄՆԵՐ:

— 1885 — համեմատական աշխատանք:

Կերպարներ	Կերպարների համեմատություն	Կերպարների
Աւստրիա	1 զուլդեն=100 կրեցցեր=	0,61741
	1 ֆունտ ստերլինգ=	6,30682
Անգլիա	20 շիլլինգ=	0,3153
	12 պենս=	0,02626
Գերմանիա	1 մարկ=100 պֆեննիգ=	0,3087
Միացյալ Նահանգներ	1 դոլլար=100 ցենտ=	1,2959
Տաճկաստան	1 պիաստր= 40 փարա=	0,055
Փրանսիա	1 ֆրանկ=100 սանտիմ=	0,25005

1885 թվականի դեկտեմբերի 17-ի բարձրագույն հաստատած նոր կանոններով ռուբլիական հաշուի վերաբերությամբ մեկ մաս առաջուանի պէս ռուբլիական միութիւն համարուում է արժաթէ ուրբան 4 մսխալ 21 դոլեա մաքուր կշռով, այնուհետեւ ռուբլին ընդհանրապէս բաժանուում է — ոսկէ — իմպերիալի (10 ռուբլի) և պոլուիմպերիալի (5 ռուբլի) և արծաթէ — ռուբլու 50 կոպէկանոցի, 25 կոպէկանոցի, 20, 15, 10 և 5 կոպէկանոցների: Իմպերիալը պէտք է ունենայ 2 մսխալ 69³⁶/₁₀₀ դոլեա մաքուր ոսկի, իսկ պոլուիմպերիալը 1 մսխալ 34⁶⁸/₁₀₀ դոլեա: Հին պոլուիմպերիալը ունէր 1 մսխալ և 39 դոլեա և արժէր 5 ռ. 15 կ.: 25 կոպէկանոցից վեր ոսկի և արծաթ գրամը պէտք է պարունակէ իւր մէջ ⁹/₁₀ ոսկի կամ արծաթ և ¹/₁₀ պղինձ, այսինքն ոսկէ գրամը փորձը առաջուան 93-ի փոխարէն կը լինի 86, իսկ արծաթինը՝ առաջուան 84-ի փոխարէն՝ 86: Իսկ մանր արծաթ գրամները համար որոշուած է, որ նոցա մէջ արծաթ և պղինձ համահաւասար չափով լինի խառնած, այսինքն առաջուան նման փորձը մնում է 48: Պղինձէ գրամներն են. — 5, 3, 2 և 1 կոպէկանոց. բացի դոցանից՝ ¹/₂ (դենեփկա) և ¹/₄ (պոլուշկա) կոպէկանոցներ:

ԵՐԱՐՈՒԹԵԱՆ 2ԱՓԵՐ

Ռուսական՝ 1 վերստը=500 սաժ.=1,500 արշ.=3,500 ոտնաչափի.
1 արշ.=2¹/₃ ոտն=16 վերշ.=28 դիւլիմ.
1 ոտն.=12 մատն.=120 դիմ.
1 մատն.=⁴/₇ վերշ.=17 դիմ.

Օրինական խորանարդ սաժէնը փաշտ չափելիս ունի 343 խորա-

նարդ ոտնաչափ: Խորանարդ սաժէնը ծառայում է նաև աւազ, կիր, հող և այլ իրեր չափելու համար, որ օրէնքով 20 փութ ծանրութիւն է ընդունւած խոտի համար:

Անգլիական՝ 1 ոտնաչափը=12 մատն.=120 դիմ=¹/₆ ֆատոմ=¹/₃ եարդ.
1 ֆատոմ=2 եարդ=3 ոտն.:
1 եարդ=3 ոտն.=36 մատն.=360 դիմ:

Փրանսիացում, Աւստրիացում, Գերմանիացում, Հոլանդիացում, Բելգիացում, Իսպանիացում, Իտալիացում, Զվէցիացում, Նորվեգիացում, Տաճկաստանում, Պորտուգալիացում, Բրազիլիացում, Բոլիվիացում և Մեկսիկացում որպէս միութիւն երկայնութեան չափի՝ ծառայում է մետրը= երկրիս միջօրէականի քառորդի 110, 00,000 մասը:

1 մետրը=10 դէսիմետր=100 սանտիմետր=1000 միլլիմետր:
10 մետրը=1 հէկտոմետր. 100 մետրը=1 կիլոմետր. 1000 մետր =1 միլիամետրին:

ՄԱԿԵՐԵՒՈՅԹՆԵՐԻ 2ԱՓԵՐ:

Ռուսաստան՝ 1 դեսետինը=2,400 քառ. սաժ.: 1 քառ. սաժ.=9 քառ. արշ. 49 քառ. ոտն.:

Անգլիա՝ 1 ալրը=4,840 քառ. եարդին: 1 քառ. եարդը=9 քառ. ոտն.:
Փրանսիա՝ 1 հէկտարը=100 արամ=10,000 մետրին:

Գերմանիա՝ 1 մորգէն=180 ռուտին:

Աւստրիա՝ 1 իօխը=1,600 կաֆտերին:

ԾԱՆԱԼՆԵՐԻ 2ԱՓԵՐ:

Ռուսաստան՝ 1 խոր. սաժ.=27 քառ. արշ.=343 խոր. ոտն.=592704 քառ. մատն.=110592 խոր. վերշ.=9.712145 խոր. մետր.=12,703 խոր. եարդ:

1 խոր. արշ.=4096 խոր. վերշ.=12,703 խոր. ոտն.=21,952 խոր. մատն.=0,359709 խոր. մետր.=0,47059 խոր. եարդ.

1 խոր. ոտն.=1,728 խոր. մատն.=0,028315 խոր. մետր.=0,037 խոր. եարդ.=322,42562 խոր. վերշ.=0,07872 խոր. արշ.=0,00291 խոր. սաժ. 1 խոր. մատն.=1,000 խոր. դիմ=16386,163 խոր. միլլիմետր:

1 խոր. մետր=0,1029638 խոր. սաժ.=35,31659 խոր. ոտն.=61027,09 խոր. մատն.=2,78002 խոր. արշ.=11386,982 խոր. վերշ.=1,308077 խոր. եարդ:

ՀԵՂՈՒԿՆԵՐԻ ԶԱՓԵՐ:

Ռուսաստան՝ 1 տակառը=40 վեդրոի 1 վեդրոն=8 շտոֆի=10 կրոժ-կա=20 շիշ=100 չարկ 2 կր.=10 չարկ:

Տակառը պարունակում է իւր մէջ 30 գրվ. ջուր $13\frac{1}{3}^{\circ}$ Ռէօմիւրի ջերմութեամբ:

Անգլիա՝ 1 գալլոն=4 կվարտ=8 պինտ, 0,00923 տակառ=0,36943 վեդրո =3,69428 կրոժկ.=36,94287 չարկ:

Ֆրանսիա եւ Գերմանիա՝ կշռի միութիւնը կազմում է լիտրը (ինչպէս նա եւ ընդեղէնների համար):

1 լիտրը=0,1 դէկալիտր=0,01 հէկտոլիտր=0,00204 տակառ=0,08131 վեդրո=0,22010 գալլոն:

1 տակառը=491,95720 լիտր:

1 վեդրոն=12,29893 լիտր:

1 գալլոնը=4,54346 լիտր:

ԸՆԴԵՂԷՆՆԵՐԻ ԶԱՓԵՐԸ:

Ռուսաստան՝ 1 լաոտը=12 չետվերտ. 1 չետվերտը=8 չետվերիկ. 1 չետվերիկը=8 գարնց. 1 գարնցը=30 դօլիա:

Անգլիա՝ 1 կվարտէրը=8 բուշել=64 գալլոն. լաստը=5 կվարտէր. 1 բուշելը=8 գալլոն:

Ֆրանսիա եւ Գերմանիա՝ չափի մեծութիւնը կազմում է լիտր. 1 լիտրը= $\frac{1}{100}$ հէկտոլիտր. 10 լիտրը= $\frac{1}{10}$ հէկոլիտր է. 100 լիտրը=

1 հէկտոլիտր. 1000 լիտրը=1 կիլօլիտր:

1 չետվերտը=209,902 լիտրին. 1 չետվերիկը=26,238 լիտրին. 1 գարնցը=0,109323 լիտրին:

1 լիտրը=0,004764 չետվերտ=0,038113 չետվերիկ=0,304905 գարնց:

1 կվարտէրը=1,3853 չետվերտ=0,029079 լիտր (կամ 2,9079 հէկտոլիտր):

ԴԵՂԱՏԱՆ ԶԱՓԵՐԸ:

Դեղատան գրվանքան հաւասար է 12 ունցիաչին (84 մսխալ). 1 ունցիան=8 դրախմին=24 սկրուպուլին=480 գրանին=7 առետրական գրսանքի մսխալին. 1 դրախմը=3 սկրուպուլին=60 գրանին. 1 սկրուպուլը=20 գրանին:

ՌԻՊՈԼԻՏ. ՊԱՍՏ

«ԹԻՖԼԻՍԻ ՀԱՅԵՐԷՆ ԳՐԱԳԵՐԻ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ»

պահանջները վճարողներին հետևելու գրքերը.

	Բ.	Կ.
1 Թաւամագ մեղու, հեղ. Աւենարիուսի, թարգմ. օր. Ն. Տէր-Մարկոսեանի	—	40
2 Կարմիր Լապտեր, Վուչէտիչի, թարգ. օր. Ն. Տէր-Մարկոսեանի.	—	30
Նոյնը կազմած.	—	45
3 Մանկական երգեր Գամառ-Քաթիպաչի	—	15
Նոյնը կազմած.	—	25
4 Թովմաս եղբոր տնակը, Բիչէր-Ստօու, թարգմ. օր. Տէր-Մարկոսեանի	—	45
Նոյնը կազմած.	—	60
5 Մորեխ և Նորա ջնջելու հնարները աշխ. Հրաչեայ Տէր-Բարսեղեանի	—	10
6 Նեղ և խոնավ բնակարաններ, Հ. Տէր-Առաքելեանի	—	10
7 Մովսէս Խորենացու պատմութիւնը.	—	80
8 Մօրիս Բլօլ. Ձեռնարկ գործն. Տնտեսութեան. փոխադրութիւն Ս. Պալասանեանի.	—	50
9 Գառնուկ և լուսատւոնիկ, Չմիտտի	—	25
10 Ռօբինզօնի պատմութիւնը, թարգմ. Գիւտ քհ. Աղանեան.	—	60
11 Գամառ-Քաթիպա, բանաստեղծութիւնք	—	50
Նոյնը փառակազմ.	1	20
12 Վիլհելմ Հաուֆ, Ուլտաուրք թարգմ. Ռ. Պատկանեանի.	—	75
13 Սայաթ-Նօվայ, ազգային երգիչ.	—	5
14 Ծննդեան պատմ. և մայիսեան տօնը Գինլանդիայում.	—	10
15 Ազաթանգեղեայ Պատմութիւն.	1	—
16 Գիւղական խալիֆա, Ադ. Արարատեանի.	—	50
17 Վանայ սաղ, Ժողով. Զերենց.	—	75
18 Փնջիկ բանաստեղծ. Ադ. Արարատեանի	—	20
19 Նամուս վէպ Զիրվանզադէի.	1	—
20 Ստեփանոսի Տարոնացուց Ասողկան Պատմութեան տիեզերական	2	—
21 Ղևոնդ պատմագիր.	1	50
22 Թիֆլիսեցուց մտաւոր կեանքը, մասն Ա. Գէորգ Տէր-		

Աղէքսանդրեանի	1	50
Նոյնը ընտիր թղթի վրայ.	2	50
23 Սրբազան պատմութիւն հին ուխտի: Աշակերտների և աշակերտուհիների համար: Հատ. Ա. Սահակ քհ. Սահակեանի	—	30
24 Դասագիրք կրօնի, ուղեցոյց ուսուցիչների համար: Սահակ քահանայ Սահակեանի.	1	75
25 Սոկրատէս, թարգմ. օր. Թէկղի Ստեփոյեան.	—	10

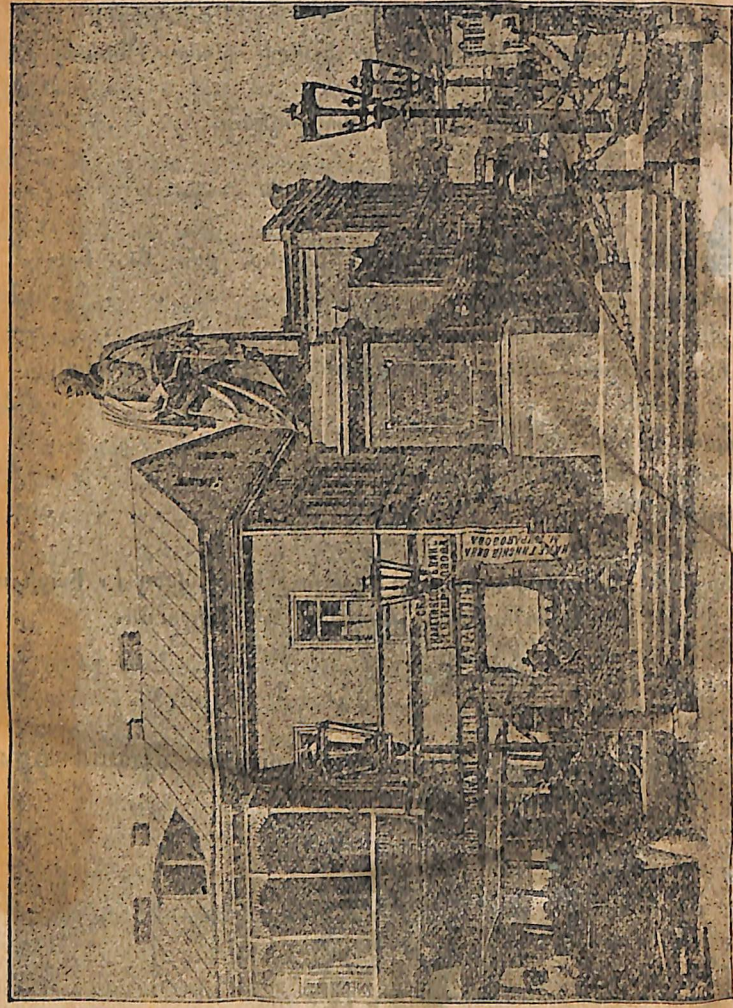
Նոյն քեզ վճարողներին հետևելու

1 Ուսումնարանի առողջապահական հարցեր, բժ. Ա. Բաբայեանի	1	—
2 Կրքեր, բժ. Ա. Բաբայեանի.	—	30
3 Բռնի միութիւն հայոց Լեհաստանի ընդ եկեղեցւոյն հռովմայ, Կ. Եզեանցի.	2	—
4 Թորոս Լեոնի, Ծերենցի	1	—
5 Թէոդորոս Ռշտունի, Ծերենցի	1	—
6 Երկունք Թ. դարու, Ծերենցի.	1	—

Գրքերի ճանապարհածախքը վարչութեան վրայ է: Բացի այդ՝
 Երէջև 25 ռ. գիրք առնողներին լինում է 5% զիջում:
 Սրէջև 50 ռ. « » » 10% »
 50 ռ. աւելի » » 15% »

Հասցէ՝ Тифлис. Правленіе Общества изданія Армянскихъ книгъ.

ԳՐԵՍԻ ՎԻՍՏԱՆԻՍԻ ԵՎԼԵՅՈՒՄ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Օրացոյց 1890 թ.	2ԱՓԵՐ, ԿՂԻՌՆԵՐ և ԴՐԱՄՆԵՐ.
Կենսագր. ՍՐՔ. ԱՐՔԵԿ. Սեղրակեանի.	Յայտարարութիւններ.
Ժամանակագրութիւն.	
Ռուսաց Կալանք. Վարչ. հաստատութ.	ՊԱՏԿԵՐՆԵՐ և ՆԿԱՐՆԵՐ.
Հայրապետութիւն հայոց.	
Ս. Սինոդ. Տպարանական ժողով թե.	Յիսուս խաչամբարձ.
մեր, Յաշարգութիւններ և Վանքեր.	Ս. Էջմիածին.
Նախարարութիւններ.	Ս. Սահակ.
Ռուսաստանի նահանգապետներ.	Ս. Մեսրոպ.
ՓՕՍՏ և ՀԵՌԱԳԻՐ.	Հ. Ղ. Ալիշան.
Թղթակցութիւնների արժեքը.	† Դրեկոր արքեպիսկոպոս Սագինեան.
Դրամական և արժէքաւոր թղթակցութիւններ.	Նարիման-խան Մամիկոնեան-Էնիկոյլ-պեան.
Թղթակցութիւններ բարդաւճ վճարով (НАЛОЖ. ПЛ.)	Ս. Հուշանիկի դամբարան, Մետեխ.
Ծանրոցներ.	Արիստակէս Եպիսկոպոս Սեղրակեան
2ր հասցրած թղթակցութիւններ.	ԿՈՎԱՍՏԵԱՆ ՅՈՒՅԱՀԱՆԴԻՍԻ
Սիջաղգալին (արտասահմ.) թղթակցութիւններ.	ՏԵՍԱՐԱՆՆԵՐ.
Հեռագիր ներքին և միջաղգալին.	Բագուցիների պալիլիօն.
Տոկոսների աղիւսակ.	Իշխան Ջորջաձէ և ընկ. գինու պալիլիօն.
Դրամական գումարների արդիւնքներ.	Յուցահանդէսի գլխաւ. մղտքը նորոգելու.
րից վերցնող տուրքի կանոններ.	Էդելիանեան և ընկ. կաշւէ պալիլիօն.
Առևտուրի իրաւունքի հարկ.	Քրդական վրան.
Առևտր., արդիւնագործ. հիմնարկ. և	Արաժշտական բաժին.
արհեստաւորաց վճարելիք հարկ.	Բինգվիտի Երկաթեղէնի պալիլիօն.
Պատենտ. Դրուագաւոր թղթեր.	Բորժօմի անտառալին պալիլիօն
Տոկոսաբեր թղթերից հարկ.	
Ստացւածքի մէկից միւսին անցնելու հարկ.	ԹԻՖԼԻՑԻ ՏԵՍԱՐԱՆՆԵՐ
Մուրհակ.	Իշխանի պալատ.
Նոտարների վարձատրութեան չափը.	Վարանցովի արձան.

ԳԻՆՆ Ի 30 ԿՈՊ.

Ծախսուած է Կենտրոնական Գրադաճառանոցում:

Պահեստը «Աղբիւրի» Վաճառանոցում:

Գիմել՝ Тифлисъ. „Агбюръ“.

5537

2013

